

Naujoje vyriausybėje liks
pusė dabartinių ministrų

Vilnius, gegužės 25 d. (Elta) — Rolando Pakso vadovaujamoje devintojoje vyriausybėje turėtų likti pusė dabartinių ministrų kabineto narių. Tačiau naujų ministrų pavarės kol kas neatskleidžiamos.

Antradienį po susitikimo su R. Pakso Seimo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūnas Arvydas Vidiūnas ir jo pavaduotoja Rasa Juknevičienė sakė žurnalistams, kad naujame kabinete liks 7 iš 14 dabartinių ministrų.

Anksčiau R. Pakso leido suprasti, kad naujoje vyriausybėje liks dabartiniai laikinoji premjerė, socialinės apsaugos ir darbo ministrė Irena Degutienė, susisiekimo ministras Rimantas Didžiojo, žemės ūkio ministras Edvardas Mackelis, taip pat krikščionių demokratų atstovai — užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius.

Tikrai turėtų būti pakeisti finansų ministras Algirdas Šemeta, ūkio ministras Vincas Babilius, valdymo reformų ir savivaldybių reikalų — Kęstutis Skrebys, kultūros — Saulius Saltenis.

Neaiškus vidaus reikalų ministro Stasio Šedbaro, teisingumo — Vytauto Pakal-

niškio, sveikatos apsaugos — Mindaugo Stankevičiaus, švietimo ir mokslo — Kornelijaus Platelio ir aplinkos ministro Daniaus Lygio likimas.

„Susitikime buvo aptartas kai kurių personalijos“, patvirtino A. Vidiūnas, tačiau atsisakė pranešti, kokius kandidatus į ministrus R. Pakso paminėjo pokalbio metu. Paklausta, ar išgirstosios pavarės nepalikto blogo įspūdžio, R. Juknevičienė teigė, kad kabinetas turėtų būti „geras, darbingas“. „Tai — stiprios kandidatos“, tvirtino ji.

Pasak R. Juknevičienės, naujame kabinete turėtų likti tiek pat konservatorių, kiek jų yra dabar, — devyni. „Taip pat turėtų būti krikščionių demokratų atstovai ir nepartiniai. Centristų kandidatų į ministrus R. Pakso neminėjo“, sakė Seimo narė.

Atsakydamas į klausimą, kas bus keičiama vyriausybės programoje, A. Vidiūnas teigė: „Susitikime kalbėjome apie būtinybę kiek pakoreguoti dabartinės programos skyrius, susijusius su verslo liberalizavimu, savivaldybių teisių išplėtimu ir kai kuriuos kitus. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad iš principo bus teikiama ta pati vyriausybės programa, kuri dabar vykdoma, tik šiek tiek pakeista“.

Lenkų laikraštis „piešia“
teigiamo lietuvio paveikslą

Varšuva, gegužės 25 d. (BNS) — Pirmą kartą įtakingame Lenkijos dienraštyje „Trybuna“ aprašytas teigiamas lietuvio įvaizdis.

Straipsnyje „Jogailos ir Radvilaitės palikuonys“ rašoma, kad „lenkai apie lietuvius žino tik tai, jog turėjo kadaise bendrą valstybę ir istoriją, žino, jog buvo Jogaila, Barborą Radvilaitė ir Adomas Mickevičius“.

Tačiau, pasak laikraščio, apie šiuolaikinius lietuvius eilinis lenkas dažnai žino tik tiek, kad tai „tie patys rusai, tik kalba kitoniskai“. „Tai visų neteisingiausias apibūdinimas, kokį tik galima būtų sugalvoti“, tikina „Trybuna“.

Pasak laikraščio, nors „Lietuva daugiau kaip 50 metų priklausė SSSR, tačiau lietu-

viai nepasidavė rusifikacijai, išsaugojo savo tautinius bruožus, kalbą ir kultūrą“.

„Trybuna“ rašo, kad lietuviams būdingas „angliškas flegmatiškas, vokiškas pedantizmas ir skandinaviskas šaltumas“. „Lietuviai iš pirmo karto nėra labai atviri, tačiau tas, kuris susilauks simpatijų ir draugystės, gali visada jos tikėtis“, rašoma straipsnyje.

Labai gerai „Trybuna“ vertina lietuvių tautos sugebėjimą kovoti su svetimų žodžių įsiveržimu į kalbą. „Lietuviai nepaprastai globoja savo kalbą, tačiau nereikia tuo stebėtis, kadangi baltų kalboms, kurioms priklauso ir lietuvių, yra tik latvių ir jau mirusių prūsų kalbos“, pastebi laikraštis.

Jo nuomone, „lietuviai yra melancholiški, nors ir mėgsta linksmitis, tačiau jų dainos yra liūdnos ir melodingos“. „Tadai yra kai kas, ką lietuvių švenciu su ispanišku temperamentu — tai jų mylimos „Zalgirio“ vyrų krepšinio komandos pergalės, kurios suvienija jaunos ir senus, dešiniuosius ir kairiuosius“.

Prie neigiamų lietuvių bruožų „Trybuna“ priskiria humoro stoką, tačiau priduria, kad „tai nereiškia, jog lietuvių nesupranta juoką“.

Straipsnyje suskamba tikra ode lietuviškai juodai duonai, kuri „Trybunos“ nuomone, „yra geriausia pasaulyje“, o „jos šlovė seniai peržengė valstybės ribas“.

Is Londono į Vilnių pirmaadienį sugrąžinti du Lietuvos piliečiai, nelegaliai gyvenę Didžiojoje Britanijoje ir neturę pakankamų lėšų. Buve sutuoktiniai iš Mazeikių Dalia Butnorūtė bei Silvijus Butkus gyvena Londone nuo praėjusių metų lapkričio. Tuo

Nuotr.: Krikščionių demokratų frakcijos Seime nariai (iš kairės) užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, Kazimieras Kuzminskas, Povilas Katilius ir Vytautas Bogušis aktyviai reiškė savo nuomonę dėl naujojo ministrų kabineto darbo susitikime su premjeru Rolandu Pakso. (Elta)

Vyriausybės sudarymas neliks be
krikščionių demokratų dėmesio

Vilnius, gegužės 25 d. (BNS) — Valdanciosios koalicijos bendrininkai krikščionių demokratai pastebi konservatorių „atsakomybės deficitą“ ir žada itin atidžiai stebėti naujųjų ūkio ir finansų ministro skyrimą, antradienį pareiškė Krikščionių demokratų partijos (KDP) pirmininkas Algirdas Saudargas po susitikimo su premjeru Rolandu Pakso.

A. Saudargas žurnalistams juokais sakė išėjęs „su savo portfeliu“ ir abejojo, ar kada jo

pareigoms buvo iškilęs pavojus. Ligšiolinėje vyriausybėje jis buvo užsienio reikalų ministru. Be jo, krikščionims demokratams ankstesnėje vyriausybėje atstovavo krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius.

A. Saudargas kategoriškai atsisakė paminėti kitas R. Pakso pasiūlytas kandidatūras į kabineto postus. Jo teigimu, susitikime daugiausiai dėmesio skirta būsimosios vyriausybės programai.

Premjeras R. Pakso informavo, kad jo pagrindus bus ligšiolinė Gedimino Vagnoriaus vyriausybės programa, iš kurios bus išbrauktos tik „įvykdytos, pasenusios“ dalys. Anot A. Saudargos, krikščionių demokratų pritarė šiai nuostatai ir pasisakė „už maksimalų kabineto testinimą“.

tarpu Lietuvoje buvo paskelbta 23 metų D. Butnorūtės paieška, nes moteris slėpėsi nuo tardymo.

* Čekijos prezidentas Valdas Havel sveiksta, tačiau iš anksto numatytas jo susitikimas su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi neįvyks, sekmadienį Prahoje paskelbė V. Adamkus gegužės 27-28 d. lankysis Čekijoje su oficialiu vizitu. Praėjusį ketvirtadienį V. Havel buvo paguldytas į karo ligoninę Prahoje su chroniško bronchito simptomais. Jis intensyviai gydomas antibiotikais. Praėjusių metų balandį Čekijos prezidentui buvo skubiai pašalinta žarnos dalis, o po 4 mėnesių jis sunkiai sirgo plaučių uždegimu.

* Generalinė prokuratūra atsisakė Palangos poilsia vietės „Eglė“, kuriai išlaikyti vyriausybė skyrė šimtus tūkstančių litų. Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia ketvirtadienį informavo prezidentūrą, kad iš vyriausybės praėjusią savaitę skirtų 250,000 litų „Eglės“ išlaikymui nebuvo pamaldus nei vienas litas, nes Generalinė prokuratūra raštu pranešė vyriausybei atsisakanti šių poilsio namų. „Prezidentas sveikina tokį Generalinės prokuratūros sprendimą“, sakė prezidento patarėjas socialinės politikos klausimais Darius Kuolys.

* Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus ir jo žmonos namas Čikagoje parduotas už 660,000 JAV dolerių, pranešė nekilnojamojo turto agentas. Dienraštis „Chicago Tribune“ sekmadienį rašo, kad 1979 metais pastatytą namą su 2.5 akro sklypu Hinsdale priemiestyje norėta parduoti už 695,000 dolerių. 9 kambarių, įskaitant 3 miegamuosius, namą nupirko neįvardinta su-tuoktinių pora. (Elta)

„Gazprom“
neparduos pigesnių
dujų Lietuvai

Vilnius, gegužės 25 d. (BNS) — Rusijos susivienijimas „Gazprom“ antradienį atsiuntė neigiamą atsakymą į „Lietuvos dujų“ prašymą gegužės-birželio mėnesiais parduoti papildomai 240 mln. kubinių metrų dujų, mokant po 50 JAV dolerių už 1,000 kubų.

Lietuvos dujininkai pigesnių dujų norėjo pasiūlyti energetikams, kurie, sustabdžius Ignalinos AE, elektrinėse degina mazutą. Dabartine kaina (76 dol. už 1,000 kubų) dujos negali konkuruoti su mazutu.

„Lietuvos dujos“, kurių finansinė padėtis yra sunki, sudomintos pirkti daugiau dujų. Tačiau jau antrus metus imonei nepavyksta gauti didesnių kainų nuolaidų ir konkuruoti su atpigusiu mazutu.

Sustojus Ignalinos AE, dujas galeitų deginti Elektrėnų, Vilniaus, Kauno ir kitos elektrinės.

* Naujai paskirtas Rusijos vyriausybės vadovas Sergej Stepašin naujai paskirtą Lietuvos premjerą Rolandą Paką pakvietė oficialiai aplankyti Rusiją. Kvietimas perduotas kartu su sveikinimo telegrama. Manoma, kad šis vizitas įvyks artimiausiu metu. Maskvoje bus pasirašytas pluoštas svarbių tarpvalstybių sutarčių. Lietuvos premjeras vizitas į Rusiją planuojamas daugiau nei metai ir kelis kartus dėl įvairių priežasčių atidėtas.

* Rusijos naftos verslovė „LUKOil“, Maskvos laikraščio nuomone, mėgins susitarti su Lietuva dėl naftos tiekimo. Kaip antradienį rašo laikraštis „Finansovye izvestija“, „nors Lietuva mažai moka už Rusijos naftą — 10 dolerių už statinę — „LUKOil“ mėgins sušvelninti konfliktą su Mazeikių naftos perdirbimo gamykla. Savo ruožtu „LUKOil“ teigia, kad jos naftos tiekimų į Lietuvą dalis — 157,000 tonų — perpumpuota.

* Vyriausybės bandys sustabdyti netikėtą duonos ir pyrago gaminių kainų augimą. Laikiniai einanti ministro pirmininko pareigas Irena Degutienė antradienį susitiko su laikinuoju žemės ūkio ministru Edvardu Makeliu ir aptarė padėti grūdų rinkoje. Buvo nutarta imtis visų prie-

Kinija pavogė
JAV branduolines paslaptis

Vašingtonas, gegužės 25 d. (CT-Reuters-BNS) — Kinija beveik 20 metų vogė JAV branduolinių ginklų konstrukcijos paslaptis, šnipinėdama Amerikos vyriausybės laboratorijose, ir panaudos šią informaciją savo ginkluotei tobulinti, sakoma antradienį paskelbtame JAV Kongreso pranešime.

Speciali Atstovų rūmų komisija, kuriai vadovauja jų narys, respublikonas Christopher Cox, turi paskelbti išslaptintą pranešimo variantą, kuriame detalai nušviečiama Kinijos žvalgybinė veikla ir neteisėtus JAV technologijos igijimas.

Iš pradžių komisija pradėjo tirti, ar Kinija gavo JAV technologiją per komercines imones, kuriose JAV firmos naudojosi Kinijos raketomis savo palydovams paleisti. Tačiau atliekant tyrimą, buvo atskleista numanoma Kinijos šnipų veikla Amerikos branduolinėse laboratorijose.

Kinija kategoriškai neigia vogusi JAV branduolines paslaptis.

Tuo tarpu Kongreso respublikonai apibūdino šį pranešimą kaip „bauginantį“, ir sakė, kad jis rodo, jog valstybiniam saugumui yra iškilęs didelis pavojus.

Reuters žinių agentūra gavo Ch. Cox komisijos pranešimo egzempliorių. Dokumente sakoma, kad Kinija pavogė

kai kurias labiausiai saugomas JAV ginkluotės paslaptis iš branduolinių tyrimų laboratorijų. Tai vyko jau 8-ajame dešimtmetyje, ir tebevyko šio dešimtmečio viduryje. Tarp pavogtų duomenų buvo slapta informacija apie septynias JAV branduolines kovines galvutes, taip pat apie neutroninės bombos konstrukciją, sakoma pranešime.

Anot dokumento, Kinija labiausiai stengėsi gauti informacijos iš keturių JAV branduolinių tyrimų laboratorijų — Los Alamos, Lawrence Livermore, Oak Ridge ir Sandia. New Mexico valstijoje esančios Los Alamos Valstybinės laboratorijos mokslininkas Wen Ho Lee kovo mėnesi buvo atleistas, kilus įtarimams, kad jis perdavė Kinijai išslaptintą informaciją. Jokie kaltinimai jam nebuvo pareikšti. 1995 m. JAV sužinojo, jog buvo pavogta informacija apie branduolinę kovinę galvutę „W-88“, kuri paprastai gabenama poodininiuose laivuose „Triident“, ir pranešime apibūdinama kaip „technologškai sudėtingiausias branduolinis ginklas, bet kada pagamintas Jungtinėse Valstijose“.

Dokumente taip pat sakoma, kad Kinija pavogė arba neteisėtai igijo JAV raketų ir kosminę technologiją, kurią platino ir kitoms valstybėms, įskaitant kai kurias Amerikai priešiškas valstybes.

Maskvos derybų su Vilniumi
vadovas — kontražvalgybos
generolas

Vilnius-Maskva, gegužės 25 d. (BNS) — Maskvos miesto delegacijai derybose su Vilniumi dėl bendradarbiavimo sutarties vadovauja generolas, kurio asmenybė atsargiai vertinama kaimyninėse Latvijoje ir Estijoje.

Praėjusią savaitę Vilniuje viešėjusiai Maskvos miesto vyriausybės delegacijai vadovavo mero Jurij Lužkov patarėjas Aleksandr Pereļgin, kuris yra Federalinės saugumo tarnybos generolas majoras, oficialiai išleistas į „aktyvų rezervą“.

Pasak šaltinių Lietuvos saugumo struktūrose, toks išleidimas į „aktyvų rezervą“ tereiškia vadinamojo „stogo“ suteikimą karininko veiklai. A. Pereļgin pavadė iškilo viešumon Baltijos valstybės, kai po susitikimo su juo opozicijos buvo paragintas atsistatydinti Estijos žemės ūkio ministras Andres Varik.

Estijos laikraštis „Paevaleht“ po sausio mėnesį įvykusio susitikimo paskelbė, esą A. Pereļgin valdo Rusijos žvalgybinę veiklą Baltijos valstybėse. Estijos opozicija tuomet ragino ministrą, susitikusį su generolu, atsistatydinti, tačiau kitos partijos tokį raginimą įvertino kaip rinkimų kampanijos elementą.

Pasak kai kurių Latvijos žurnalistų, būta nepatvirtintų įtarimų, jog A. Pereļgin buvo prisidėjęs prie didelės krizės Latvijos santykiuose su Rusija, kuri kilo pernai kovą, Latvijos policijai išvaikius karininkų, kad būtų išvengta staigaus miltų kainų didėjimo ir ženklaus duonos gaminių brangimo. (BNS)

KALENDORIUS

Gegužės 26 d.: Šv. Pilypas Neri; Algimantas, Eduardas, Milvydas, Vėjas, Vilhelmina.

Gegužės 27 d.: Sv. Augustinas iš Canterbury, Brunonas, Genadijus, Leonora, Neringa, Virgaudas, Žuomantė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO VADIJA PRANEŠA

Šiais Akademinio Skautų sąjūdžio 75 metų sukaktuvinių metais yra numatyti trys svarbūs visus narius apjungiantys renginiai.

STOVYKLA „DRAUGYSTĖ“

Vienuolikos dienų „Draugystės“ stovykla vyks Los Angeles skautų „Rambyn“ stovyklavietėje, Big Bear, CA, esančioje maždaug 2 val. vairavimo nuo Los Angeles. Stovyklai ruošti komitetą sudaro Los Angeles ASS skyriaus nariai. Komitetui vadovauja senj. Auris Jarašūnas, Korp. Vytis Los Angeles skyriaus pirmininkas.

Registraciją tvarko fil. Vytis Kirvelaitis, 1 East Custer Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-0645. E mail: Vytis.kirvelaitis@rrd.com

Stovyklos mokestis:
11 d. stovyklaujant:
1 asmuo — 255 dol.
2 iš šeimos — 215 dol. už kiekvieną
3 iš šeimos — 180 dol. už kiekvieną

Savaite stovyklaujant:
1 asmuo — 195 dol.
2 iš šeimos — 155 dol. kiek.
3 iš šeimos — 135 dol. kiek.
5 d. stovyklaujant:
1 asmuo — 150 dol.
2 iš šeimos — 115 dol. kiek.
3 iš šeimos — 100 dol. kiek.
Trumpiau stovyklaujant — 30 dol. asmeniui už dieną.

Palapines atsiveža patys stovyklautojai. Jei reikia — galima palapines išsinuomoti, bet apie tai iš anksto pranešama (registruojantis stovyklai).

ASS nario mokestis — 20 dol. turi būti sumokėtas už 1999 metus. Galima sumokėti registruojantis. Mokestį už stovyklą reikia susimokėti iki š.m. birželio 15 d. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Association. Jei reikalingas transportas, prašoma pranešti registruojantis.

Būtina užpildyti: „Agreement of Release“, LSS, ir „Health History“ formas prieš atvykstant stovyklon. Minimalios formos užpildymui užsiregistruojantiems bus pasiūstos paštu.

Formali akademikų uniforma bus su juosta ir stovykliniu kaklaraiščiu: sesių — mėlynas sijonas ir balta palaidinukė; brolių — khaki trumpas/ilgos kelnės su khaki skautiškais marškiniais. Stovykloje bus galima įsigyti „Draugystės“ T-marškinėlius ir trenirines (tokius pat, kuriuos turėjome Tautinėje stovykloje), ženklukus ir kaklaraiščius.

Stovykliniai reikmenys bus netrukus paskelbti.

ŽYGIS LIETUVOJE

Žygį pradėsime Vilniuje š.m. rugpjūčio 14 d., keliaudami dviračiais ir grįšime š.m. rugpjūčio 22 d. į Vilnių. Anksčiau buvo numatyta keliauti ir baidarėmis, tačiau to nebus galima įvykdyti dėl įvairių priežasčių. Visi keliausime dviračiais.

Dviračius numatyta visiems nuomoti Lietuvoje. Nuomos kaina dar nenustatyta.

Maistas ir nakvynė bus pa-

rūpinta. Mokestis už maistą bus 80 litų (20 dol.) už visą laiką.

Skrydžių koordinacija vyks per American Travel Service, kur fil. Rita Penčylinė (tel.: 708-422-3000) sutinka padėti norintiems keliauti. Stengsimės gauti kelionės bilietus kiek papigintai. Reikia žinoti kas ir iš kur žada vykti. Norintys keliauti savomis pasitangomis bus sutikti Lietuvoje.

Kelionės maršrutas į Aukštaitiją (šiaurės ir rytus) toks: 8/14 — Iš Vilniaus į Dubingius. Nakvosime ir pabūsime vieną dieną.

8/16 — Iš Dubingių į Alantą.
8/17 — Iš Alanto pro Anykščius į Šimonis.

8/18 — Iš Šimonių į Alaušą.
8/19 — Iš Alaušo į Salaką.

Ten prie ežero praleisime dvi dienas.

8/21 — Iš Salako į Dukštą.
8/22 — Iš Dukšto grįžtam į Vilnių.

Kreipimės į prezidentą Valdą Adamkų, kad mus išleistų iš prezidentūros kiemo ir ten sutiktų mus grįžusius.

Akademiškai Lietuvoje klausia kas iš mūsų gali apsiimti mediko, sporto, lauzavedžių ir kitas pareigas. Manom, prisidėsime kiek ir kaip galėsime.

Registracijos mokestis — 20 dol.

Registraciją tvarko fil. Rimas Griškėlis, 5801 S. Grant St., Hinsdale, Illinois 60521-4966. Tel.: 630-655-2485. Fax: 312-645-0076. E-paštas: Akademikai@aol.com

Palapinių klausimas dar neišaiškintas. Užsiregistruojant praneškite ar turėsite savąją. Nario mokestis turi būti sumokėtas už 1999 metus (20 dol.). Galima sumokėti užsiregistruojant.

Mokestį siųsti iki š.m. liepos 15 d. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Association.

Jei reikia transporto Lietuvoje, būtina pranešti užsiregistruojant.

Formali akademikų uniforma bus su juosta ir stovykliniu kaklaraiščiu: sesių — mėlynas sijonas su balta palaidinukė; brolių — khaki trumpas/ilgos kelnės su khaki marškiniais.

Stovykliniai reikmenys bus skelbiami vėliau.

ASS JUBILIEJINIS SUAŽIAIVIMAS

Iškilmingas Akademinio Skautų sąjūdžio 75 metų jubiliejaus visų narių akivaizdinis suvažiavimas vyks prie Čikagos š.m. spalio 15-17 d., Comfort Inn, Hotel Conference & Conference Center, 8888 W. 159th Street, Orland Park, IL.

Daugiau informacijos bus skelbiama „Skautybės kelio“ skiltyje.

Ad meliore!

fil. Rimantas Griškėlis

Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos pirmininkas

„LITUANICOS“ ŠVENTĖ

Spalio 2 d. — „Lituanicos“

tunto 50 metų veiklos sukaktuvinė vakaronė ir pokylis

Willowbrook pokylių saleje, Willow Springs, IL.

Klausimai

Turint klausimų, prašoma

Akademinio Skautų sąjūdžio 75-jų sukaktuvinių metų veiklą aptaria ASS Vadijos nariai. Iš kairės: ASS Vadijos pirmininkas fil. Rimas Griškėlis, ASS Vadijos pirmininko pavaduotoja fil. Gina Maciulienė, Korp. Vytis pirm. pavaduotojas fil. Jonas Variakojis ir ASD pirm. pavaduotoja fil. Danutė Penčylaitė.

LSS JAV VIDURIO RAJONO SKAUTŲ STOVYKLOS INFORMACIJA

Stovykla „Ateities aidai“ Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan, vyks 10 dienų — nuo š.m. liepos 28 d. (12 val. p.p.) iki rugpjūčio 7 d. (12 val. p.p.). Stovyklau visi Čikagos, Clevelando ir Detroito skautai ir skautės.

Registracija

Registraciją vykdo tunti. Tuntininkai surinks mokestį ir pilnai užpildytus registracijos lapus, kurie stovyklos administracijai privalo būti atsiųsti iki š.m. birželio 20 d. Čekiai rašomi: Lithuanian Scouts Association. Registruojantis po birželio 20 d. už kiekvieną stovyklautoją mokamas 30 dol. pridėtini mokestis. Užsiregistruojantiems, bet negalintiems stovyklauti, bus grąžinamas mokestis už stovyklą, išskyrus 30 dol.

Pastabos

Neleidžiama stovyklauti trumpiau negu vieną savaitę. Išskyrus jaunų šeimų pastovyklę, stovyklautojai priimami nuo 8 metų amžiaus (nebent tėvas ar mama kartu stovyklauja). Galutinai nusprendžia jaunesniųjų skautų,čių ir jaunų šeimų vadovai.

Transportacija stovyklon ir atgal yra tuntų ir stovyklautojų atsakomybė. Visi stovyklautojai privalo būti pilnateisiai Lietuvos Skautų s-gos nariai, užsimokėję 1999 metų LSS nario mokestį.

Stovykla vedama vadovaujantis skautiškoms ideologijos principais ir taisyklėmis. Stovyklautojai privalo susipažinti su stovyklos taisyklėmis ir pasizadėti jų laikytis stovykloje.

STOVYKLOS MOKESČIAI

10 dienų stovyklaujant

šeimai kainuoja:

1 asmeniui — 250 dol.

2 asmenys — 400 dol.

3 asmenys — 500 dol.

4 asmenys — 550 dol.

1 savaitę stovyklaujant:

1 asmeniui — 200 dol.

2 asmenys — 350 dol.

3 asmenys — 450 dol.

4 asmenys — 500 dol.

1 dieną stovyklaujant:

1 asmeniui — 30 dol.

2 asmenys — 45 dol.

3 asmenys — 55 dol.

4 asmenys — 60 dol.

Penki (ar daugiau) stovyklautojai iš vienos šeimos moka tiek pat kiek keturi. Jaunų šeimų pastovyklėje tėvai moka vieną ar dviejų asmenų mokestį, o vaikai moka 10 dol. už dieną.

Klausimai

Turint klausimų, prašoma

kreiptis į tuntininkus. Čia spausdiname visų stovyklautojų tuntų tuntininkų pavardes ir adresus.

„Lituanicos“ tuntas, Čikaga — Ričardas Chiapetta — 11046 Forest Woods Dr., Willow Springs, IL 60480. Tel. 708-839-4438.

Jonas Variakojis (pavaduotojas) — 820 N. Lakeside Dr., Unit No. 3B, Vernon Hills, IL 60061. Tel. 847-549-8849.

„Baltijos“ tuntas, Detroitas — Paulius Jankus — 36137 Beverly Drive, Sterling Heights, MI 48310-4612. Tel. 810-979-7418.

„Pilenų“ tuntas, Clevelandas — Remigijus Belzinskis — 312 Claymore Blvd., Richmond Heights, OH 44143. Tel. 216-486-5634, e-mail: rbelzins@sigbrands.com

„Aušros Vartų“/„Kernavės“ tuntas — Čikaga — Laima Rupinskienė — 441 Colfax Ave., Clarendon Hills, IL 60514. Tel. 630-887-0189, e-mail: rupinskis@ameritech.net

„Nerijos“ tuntas, Čikaga — Vilgaile Lendraitienė — 12513 E. Navajo Dr., Palos Heights, IL 60463. Tel. 630-388-2059.

„Gabijs“ tuntas, Detroitas — Rasa Karvelienė — 960 Whitegate Ct., Northville, MI 48167. Tel. 248-380-1363.

„Neringos“ tuntas, Clevelandas — Vilija Nasvytytė-Klimienė — 4893 S. Sedgewick Rd., Lyndhurst, OH 44124, tel. 216-381-9318.

Livia Pollock — 32595 Arthur Rd., Solon, OH 44139. Tel. 216-248-0049.

„Romuvos“ vietininkija, Omaha — Irena Lileikienė — 4655 Polk St., Omaha, NE 68107. Tel. 402-731-4113.

STOVYKLOS TAISYKLĖS

Tikslas

Žvelgiant į naują tūkstantmetį, sudaryti sąlygas JAV Vidurio rajono skautams ir skautėms vasaros stovyklos metu artimiau susipažinti ir susidraugauti su kitų miestų skautais. Skautiškoms ideologijos principais, sudaryti lietuviškam jaunimui progą auklėtis aplinkoje, pagrįstoje skautamoksliu, lietuviškumu, gamtos pažinimu, fiziniu auklėjimu ir tarnavimu DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI.

Saugumas

Stovykloje pagrindinis dėmesys kreipiamas į skautų apsaugą ir bendrą tvarką. Dėginti žvakes, „mosquito coils“, ar turėti bent kokią ugnį palapinėse griežtai draudžiama. Prie kiekvienos palapinės yra vienas kibirėlis su smėliu ir vienas kibirėlis su vandeniu,

priešgaisrinei apsaugai.

Jaunų šeimų pastovyklė

Jaunų šeimų pastovyklėje stovyklauja šeimos (vaikai su tėvais), snorinčios stovyklauti skautiškose aplinkose. Tam tikslui pastovyklės vadovai pateiks skautiškų veiklos programą. Vadovai nėra atsakingi už tos pastovyklės vaikus. Tą atsakomybę turi vaikų tėvai.

Drausmė

Stovyklautojai laikosi skautiškų įstatų: mandagumas, draugiškumas, paklusnumas ir tvarkingumas sudaro stovyklinio gyvenimo pagrindus.

Draudžiama vėžtis: peilius (jaunesniems skautams,ėms), degtukus, „firecrackers“, didelius radijo aparatus „boom box“, žvakes, elektroninius žaidimus, saldinius ir bet koki maistą. Draudžiami daiktai bus paimiti ir grąžinami vaziuojant namo.

Alkoholinių gėrimų bei narkotikų vartojimas stovykloje griežtai draudžiamas visiems stovyklautojams!

Stovykloje suaugusieji niekada nerūko valgykloje, pastogose, ar viešai kitose vietose. Galima rūkyti tik kai nėra trukdoma kitiems stovyklautojams. Jaunimas niekada nerūko stovykloje. Rūkymo šiukslės dedamos nurodytoje vietoje.

Išėiti iš stovyklos draudžiama. Ši taisyklė liečia visus taip pat ir jaunų šeimų pastovyklės stovyklautojus. Vieninteliai leidžiami išėjimai bus iškylos ir organizuoti grupiniai nuėjimai prie ežero maudytis ar atlikti vandens užsiėmimus. Maudytis ir į užsiėmimus eina visa pastovyklė nustatytu laiku. Į ežerą einama žasele, kairėje kelio pusėje. Iškylos vyksta pagal nustatytas iškyklų taisykles.

Stovyklos vadovybė imsis visų priemonių šias drausmės taisykles įgyvendinti. Ypatin-gu atveju, liečiančiu stovyklautoją, stovyklos vadovybė susisieks su stovyklautojo tėvais. Pakartotinai nesilaikęs stovyklinės tvarkos jaunuolis/ė bus siunčiamas/a namo. Suaugusieji nesilaikę stovyklinės tvarkos, bus reikalaujami išvaziuoti iš stovyklos.

Bendra tvarka

Stovyklautojai dirba ir gyvena skiltimis/būreliais. Skiltys stovyklauja paskirtuose rajonuose/pastovyklėse pagal amžių.

Pastovyklių vadovai su padėjėjais atsako už jų globon paskirtų skautų dienotvarkės ir programos išėjimą.

Diena pradeda vėliavų pakėlimu ir malda. Toliau vyksta apsitvarkymas ir įvairūs vieneto užsiėmimai: skautamokslis, gamtos pažinimas, pionerija, rankdarbiai, stovykliniai uždaviniai, specialybės, laikraštėlis, uosto/vandens užsiėmimai, iškylos.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4546 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-6588.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4546 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-6588.

Matiniamis pošto laisvės, pakvitarimų už prenumeratą nesimintame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patvirtinti, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio leidimais			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis (Lietuva)			
Oro paštu	\$500.00	\$350.00	
Reguliaris paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio leidimais oro paštu	\$180.00	\$85.00	
Tik šaltadienio leidimais reguliaris paštu	\$65.00		

Vyriausio redaktorius — Danutė Binkošienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — Irena Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadienio nedarbo.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadienio nedarbo.

• Redakcija už skaitmenų turinį neatsako. Skaitmenų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, kiti nurodymai.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsnių nesaugu.

Siunčiant prekes paaiškinti kopiją.

Šv. Mišios vyksta vienietams

nustatytais dienomis. Po

pietų bėna poilsis, maudymosi

laikas ir dainavimas. Po vaka-

rienės — laisvalaikis ir kiti

užsiėmimai: sportas, specia-

lybės, įvairūs meniniai būre-

liai, žaidimai.

Diena baigiasi vėliavų nulei-

dimų ir malda. Vakarinės

programos sudarys: laukai, šo-

kiai, įvairios meninės progra-

mos ir talentų vakaras.

Visa Stovyklos programa

yra pravedama lietuvių kal-

ba.

Sveciai ir tēveliai maloniai

kviečiami lankytis stovykloje

vidurinį savaitgalį. Visos pas-

tovyklės tēs kasdieninė pro-

gramą šaltadieni. Sekmadienį

bus šv. Mišios ir Jūros dienos

apeigos prie ežero. Stovykla-

utojai dalyvaus pastovyklės

programoje visą savaitgalį.

Švara

Visi stovyklautojai yra ats-

akingi už bendrą stovyklos šva-

ra ir tvarką.

Visi stovyklautojai yra ats-

akingi už valgyklos tvarką. Pa-

valgius nešvarus indai nune-

šami į jiems skirtą vietą.

Maisto likučiai iškraunami į

tam tikslui padėtus indus.

Visi stovyklautojai yra ats-

akingi už prausyklų tvarką ir

priežiūrą.

Naudojantieji pastoges ar

kitas vietas yra atsakingi už

jų tvarką ir priežiūrą.

Kiekviena pastovyklė yra at-

sakinga už tvarką savo rajone

ir bendrose apylinkėse prie ra-

jonų.

Apranga

Bendroje stovykloje dėvima

skautiška vasarinė darbo uni-

forma. Pagal reikalą dėvimos

ilgos kelnės. Išreiginė uniforma

dėvima per vėliavų nuleidimą

ir kitais atvejais, pagal nuro-

dymus. Darbo ir išreiginės uni-

formos atitinka Lietuvių

</

KAS DABAR VALDO RUSIJĄ?

ZENONAS PRŪSAS

I šį klausimą nelengva atsakyti. Pagal Rusijos konstituciją, beveik absoliučiu valdovu turėtų būti prezidentas Jelcinas. Bet jis paprastai arba serga, arba yra „paveiktas alkoholio“. Konstitucija daug mažiau gali duoda žemesnėms rūšims — Dūmai — ir aukštesnėms rūšims. Karuomenė yra neįtakinga. Daug savarankiškumo turi provincijų gubernatoriai, kurie paprastai nulemia, kas jų provincijai atstovaus aukštesniuose rūmuose. Labai įtakinga yra žiniasklaida. Deja, po Sovietų Sąjungos sugriuvimo ją valdo naujai susikūrusios turtinių luomų. Šių grupuočių santykius nagrinėja Dimitri K. Simes knygoje, pavadintoje „After the Collapse Russia Seeks its Place as a Great Power“ („Po sugriuvimo Rusija siekia didžiosios galybės statusą“), 1999 metais išleistoje Simon & Schuster leidyklos.

Simes yra gimęs Rusijoje, žydų tautybės, 1973 metais emigravęs į Ameriką, kur buvo prezidento Nixon pagrindiniu patarėju Sovietų Sąjungos klausimais. Su Nixon keletą kartų lankėsi Sovietų Sąjungoje ir vėliau Rusijoje. Po Nixon mirties dažnai ten lankėsi pats vienas, susitikdamas su daugeliu valdžios žmonių ir įtakingų rusų. Kaip žinomas politologas, jis yra konsultavęs Reagan ir Bush vyriausybę ir dabar yra Nixon centro prezidentas. Šis centras yra įtakingas užsienio politikos „think tank“ Vašingtone. Iš Simes surinktų duomenų galima pasidaryti išvadą, kad bent dabar galingiausia ir įtakingiausia grupė Rusijoje yra turtuoliai. Jie ne tik valdo ekonomiką, finansus, žiniasklaidą, bet ir turi daug įtakos, nusprendžiant, kas bus Rusijos prezidentu, gubernatoriais, net ir Dūmos nariais. Antai 1996 metais Rusijoje pasitikėjimas prezidentu Jelcinu buvo nukritęs iki 5% ir neatrodė, kad jis bus perrinktas. Grėisė komunisto Ziuganov laimėjimas. Turtingieji sumobilizavo savo valdomą žiniasklaidą, ir rusai buvo išgąsdinti galimu komunistų laimėjimu. Turtuolių dėka, Jelcinas laimėjo didelę balsų persvarą, nors per paskutines dvi savaites prieš rinkimus po širdies atakos visi nepasirodė rinkėjams. Ši ataka buvo nulepta nuo rinkėjų. Taip pat generolas Aleksandr Lebed Krasnojarsko gubernatoriaus rinkimus irgi iš dalies laimėjo su turtuolių pagalba. Pasinau-

dodamas Simes knygos duomenimis, pabandysiu trumpai peržvelgti, kas yra tie turtuoliai ir kaip jie pasidarė tokiais turtingais ir galingais.

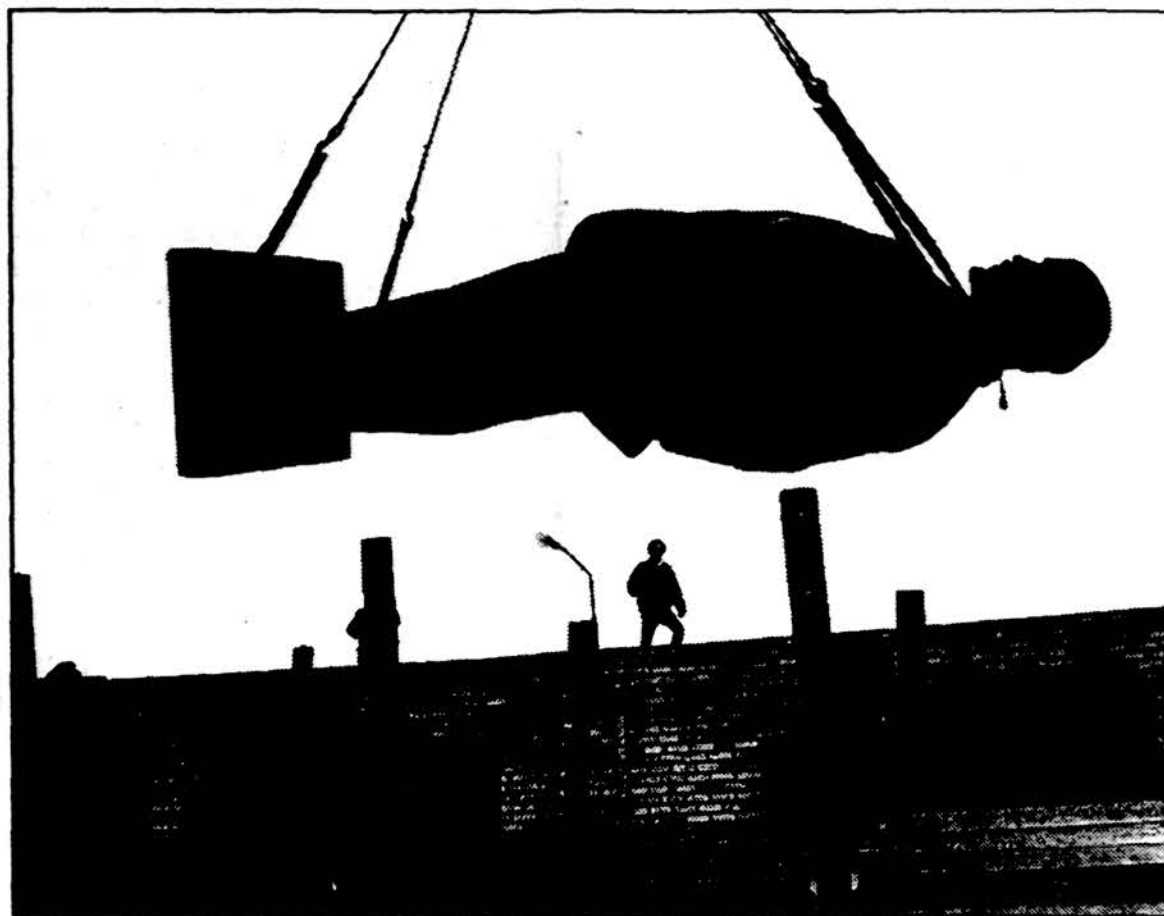
Tarp turtuolių galima išskirti tris pagrindines grupes. Pirmai grupei priklauso įvairūs sovietų nomenklatoriniai ir įmonių vedėjai, kurie sugėbėjo dalį, ar net visai, pasisavininti jų anksčiau administruotų įmonių, jas labai pigiai nupirkdami per privatizavimo procesus. Tą jie galėjo padaryti, tik bendradarbiaudami su privatizavimą vykdančiais pareigūnais. Daugiausia laimėjo tie, kurie dirbo energijos sektoriuje. Klasiškas pavyzdys yra Sidanko naftos bendrovės nupirkimas. Ją už 20 milijonų dolerių nupirko Potanino ir Čiubajaus valdovams Oneksim bankas. Potaninas buvo Rusijos ministro pirmininko pirmasis pavaduotojas, o Čiubajus buvo pagrindinis privatizavimo proceso vykdytojas. Kitais metais 10% šios bendrovės akcijų buvo parduota British Petroleum bendrovei už 571 milijonų dolerių. Atseit, 2 milijonai dolerių per metus uždirbo 569 milijonus dolerių. Kitas pavyzdys: turtuolis Boris Berezovskij už 100 milijonų dolerių per privatizavimą nupirko Sibnet naftos bendrovę. Po nupirkimo už ją buvo siūloma vienas milijardas dolerių. Tokie dalykai buvo galimi tik dėl to, kad, prieš vykdanč ekonomines reformas, nebuvo praversti reikalingi įstatymai ir buvo leidžiama beveik išvogti valdišką turtą buvusiems sovietiniams nomenklatorininkams. Jelcinas to negalėjo nežinoti. Buve miniškų energijos firmų kaip Lukoil (nafta) ir Gazprom (degamosios dujos) vadovai pasidarė jų dalininkais, pavyzdžiui, Černomyrdinas, vėliau tapęs ministru pirmininku. Nors valstybė ir pasilaikė pagrindinę šių bendrovių akcijų dalį, jų vadovai buvo palikti beveik be valdžios kontrolės.

Sunkiau buvo pramonės įmonėms, anksčiau gaminioms civiliniam ir ypač kariuomenės sektoriui. Jos nustojo žaliavų ir pirkėjų. Galėjo egzistuoti, tik remiamos iš valstybės išdo, nes neturėjo iš ko mokėti atlyginimų darbuotojams. Ypač sunkiai vertėsi kariniam sektoriui dirbusios įmonės. Kai kurios bandė persiorganizuoti į kasdieninio vartojimo prekių gaminius. Čia buvo reikalingi nauji investavimai, kurių nei įmonės,

nei valdžia neturėjo. Bet ir esant tokioms blogoms sąlygoms, daugelis vadinamų „raudonųjų direktorių“ labai praturtėjo. Nesant aiškių įstatymų ir aiškių direktyvų, jie pasidarė beveik tikrieji įmonių savininkai ir tokiu būdu kai kurias fabrikų pajamas galėjo panaudoti ne darbininkų atlyginimui išmokėjimui, o idėjimui į savo asmenines sąskaitas Šveicarijos ir kitų kraštų bankuose.

Antroji grupė, kuri irgi pasinaudojo privatizavimo procesu, buvo komerciniai bankai. Rusijoje kiekvienas, kuris turėjo keletą tūkstančių dolerių, galėjo atidaryti savo banką. Valdžia savo pinigų, įskaitant ir gautus užsienio paskolomis, laikė ne valdžios, o privačiuose bankuose. Jei kas turėjo ryšių su nomenklatura, galėjo pasirodyti, kad valdžios pinigai būtų įdėti į jo, o ne kieno kito banką. Su šiais iš valdžios gautais pinigais buvo galima banko vardu nusipirkti per privatizavimą pigiai parduodamas valdžios nuosavybės, pavyzdžiui, naftos bendrovės ar fabrikus. Ne-reikėjo turėti savo pinigų. Esant labai didelei infliacijai, buvo galima praturtėti ir iš privatių žmonių banke įdėtų santaupų, jas paimant, kada pinigų vertė buvo dar aukštesnė, ir grąžinant nupigusiais rubliais.

Trečioji grupė buvo organizuotų kriminalinių grupių — mafijos — vadai. Jie, dažnai pradėję savo karjerą kaip klientų apsaugos organizacijų, daug kur pradėjo veikti kartu su legalia milicija, pasidarydami jos „sponsoriais“. Šios grupės ypač įsitvirtino neturtingesniuose Rusijos ra-

Leninas iš Kauno „keliauja“ į šalia Druskininkų, Gruto miške, kuriamą komunistinio laikotarpio skulptūrų muziejų. Nuotr. Eltos

jonuose, kur vietinė milicija gaudavo mažus atlyginimus. Vienas sėkmingiausių šių kriminalinių grupių vadų buvo Anatolij Bykov. Jis ne tik įsigijo Krasnojarske aliuminijaus fabriką ir televizijos stotį, bet 1997 metais taip pat buvo išrinktas į vietinę įstatymų leidžiamąją valdžią. Jis taip pat buvo ir svarbiu generalo Lebed rėmėju, kada šis buvo išrinktas Krasnojarsko gubernatorium.

Šių trijų grupių bendras bruožas: visos trys galėjo praturtėti tik dėl priėjimo prie valdiškų pinigų ir jų laikino „pasiskolinimo be nuosimčių“. Neturėdami savų pinigų, nebuvo galėję dalyvauti privatizavimo procese. Kitas bendras bruožas: dėl politinio nepastovumo Rusijoje visos trys grupės po praturtėjimo nebuvo suinteresuotos investuoti savo pinigų krašto viduje. Ekonomistas ir prezidentinis kandidatas Gregorij Javlinskij apskaičiavo, kad dėl to vien 1996 metais iš Rusijos į užsienį iškeliavo 22 milijardai dolerių. Tai yra pagrindinis skirtumas tarp Rusijos turtuolių ir devyniolikto šimtmečio Amerikos „plėšikų baronų“, nes pastarieji turtuoliai savo sukaupytą kapitalą investuodavo Amerikoje, tuo pakeldami krašto gerovę, o rusai turtuoliai tik apvogė Rusijos žmones ir tam galo dar nematyti.

PAMINĖTAS EUROPOS TARYBOS 50-METIS

Europos Taryba, kartais vadinama Europos demokratijos sąjone, susikūrė 1949 metais pagal 14 valstybių tarpusavio susitarimą. Dabar šiai institucijai priklauso 41 valstybė, ku-

rioe gyvena 800 milijonų žmonių. 1993 metų gegužės 14 dieną Lietuva tapo visateise Europos Tarybos nare.

Kaip vienas pirmųjų ir kertinių žingsnių, Lietuvai grįžtant į Europos tautų šeimą, narystę ET vertino Seimo posėdyje kalbėjęs užsienio reikalų viceministras Algimantas Rimkūnas. Jis taip pat pabrėžė, kad Lietuvos dalyvavimas Europos Taryboje yra itin svarbus, rengiantis gilesnei europinei ir transatlantinei integracijai. Pasak A. Rimkūno, dalyvavimas ET veikloje reformų laikotarpiu suteikia neįkainojamą teisinę ir praktinę pagalbą, įtvirtinant Europos demokratijos ir žmogaus teisių normas.

Seimo delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje asamblėjoje veiklą apžvelgė šios narys Rimantas Dagys. Apie tai, ką veikia Žmogaus teisių centras, kuris savo veikloje vadovaujasi Europos žmogaus teisių ir laisvių apsaugos konvencija, kalbėjo jo tarybos pirmininkas Saulius Katuoka.

Lietuvos kelią, siekiant narystės Europos Taryboje, ir veiklą joje minėjime priminė Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis pabrėžė, kad ši organizacija vienija tautas, pripažįstančias ir įgyvendinančias atstovaujamosios demokratijos, žmogaus teisių ir įstatymų valdžios principus.

Europos Tarybos 50-mečio minėjime Seime dalyvavo Europos Tarybos valstybių ambasadoriai, akredituoti Lietuvoje. Po minėjimo jo dalyviai buvo pakviesti apžiūrėti Seime surengtos jubiliejaus parodos. (Elta)

Tolerancijos perteklius ar bukaprotiškumas?

Vienas gražiausių ir kilniausių lietuvių tautos charakteristikos bruožų — tolerantiškumas. Gėrimės ir didžiuojamės kunigaikščio Gedimino pastangomis iš užsienio atsikviesti amatininkus, pirklius, menininkus, mokslininkus ir kitus šviesuolius, kad valdoma valstybė augtų ne vien žemių plotais bei miestų tvirtumais, bet ir kultūra.

Kai lietuviai kaltinami vienos ar kitos tautinės mažumos persekiojimu, primename, kad iki Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų Lietuvoje visų tautybių, visų religijų gyventojai tarpusavyje gražiai gyveno, visi išsitemk.

Tačiau didelis tolerantiškumas lietuviams buvo ir nuostolingas, ypač kai užkariautos Rusijos bei kitose slavų ir neslavų žemėse Lietuvos valdovai ne tik nevaržė vietinės kalbos, papročius, religijos, bet patys dažnai visa tai pasisavindavo ir — atkrisdavo nuo savo tautos kamieno.

Turbūt per didelę pagarba svetimos vertybės ilgai nui „išsigimė“ ir menkavertiškumą, kai viską, kas svetima, pradėta vertinti labiau negu savo tautos dvasinius turtus. Žinoma, svetimieji — ir priešai, ir net tie, kurie save vadino lietuvių draugais — pasistengė šią lietuvišką charakteristiką panaudoti savo tikslams, subtiliai arba prievarta brūdami savo kalbą, tikėjimą, papročius. Geriau pavyko tiems, kurie, prisidengę draugiškumu, pasėjo lietuvių sielose nepasitikėjimą savo tautos vertybėmis ir išmoko puošti svetimomis plunksnomis. Smurtas Lietuvoje nuo seniausių laikų išaukė stiprią pasipriešinimo reakciją, todėl, nepaisant spaudos draudimų, neįleido šaknų grązdanki, pravoslavija ir kitokios vienu ar kitu okupantų brukamos programos.

Nors Lietuva vėl laisva, tačiau nėra visiškai išsilaiviniusi iš savo menkavertiškumo, tad reikia saugotis, kad subtiliai į kraštą slenkantis kosmopolitizmas nesunaikintų patriotizmo likučių. Tačiau pastaruoju metu tolerantiškumas pradeda panašėti į bukaprotiškumą, ypač, kai pasisklido žinios, kad netoli Druskininkų kuriamas muziejus Lietuvos budeliams!

Ar yra kuri kita tauta pasaulyje, kuri savo žudikams laisvą noru, laisva valia kurtų pagerbos vietą? Suprantama, okupacijos metais nebuvo kito pasirinkimo — visur statyti

paminklai Stalinui, Leninui ir kitiems „sovietiniams dievukams“, prieš kuriuos — pagal V. Kudirką — žmonės „gal-dziuojamės kunigaikščio Gedimino pastangomis iš užsienio atsikviesti amatininkus, pirklius, menininkus, mokslininkus ir kitus šviesuolius, kad valdoma valstybė augtų ne vien žemių plotais bei miestų tvirtumais, bet ir kultūra.“

Kai lietuviai kaltinami vienos ar kitos tautinės mažumos persekiojimu, primename, kad iki Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų Lietuvoje visų tautybių, visų religijų gyventojai tarpusavyje gražiai gyveno, visi išsitemk. Manome, kad prie tokių žinių komentary nereikia, tik labai knieti paklausti: kur Seimas, kur vyriausybė, kur prezidentas, jeigu sutinka, kad tie, kurie dar neseniai liejo lietuvių kraują ir ašaras, dabar stovėtų pagarbioje, saugioje vietoje, išrežtoje iš Dzūkijos žemės, ypač pasižymėjusios partizanų kovomis, vietinių gyventojų represijomis? Kodėl neprotestuoja, nedemonstruoja, nereikalauja, kad tas projektas būtų nedelsiant sustabdytas? Tiesa, gegužės viduryje žymūs Lietuvos mokslininkai, akademikai, visuomenės veikėjai, dailininkai, rašytojai, žurnalistai ir kai kurie kiti patriotai pasirašė pareiškimą prieš Gruto miške kuriamą komunistinių nusikaltėlių skulptūrų muziejų. Bet tai turėtų padaryti kiekvienas lietuvis, kurio sieloje rusena bent kibirkstėlė meilės savo tėvynei.

O kur pagaliau užsienio lietuviai? Tik prisiminkime, koks triukšmas kilo, kai pradėta leisti „Lietuvos kovų ir kančių istorija“ be būtinų paaiškinimų bei įvadų. Muziejus tautos genocido vykdytojams yra kur kas bjauresnis spėjvis iš mūsų tėvynės veid! Iki šiol mūsų redakciją pasiekė tik vienas protesto pareiškinimas su būrelio Omahos lietuvių parašais. Kur šauliai, partizanų rėmėjai, skautai, ateitininkai, parapijos lietuviškosios mokyklos, kurių pamokose susipažįstama su Lietuvos okupacijų metu patirtais žiaurumais? Kur Pasaulio LB ir JAV LB Krašto valdyba, apygardos, apylinkės? Netrukus minėsime tragiškuosius birželio įvykius, verkslensime, kad mūsų tauta buvo žudoma, o daug prasmingiau būtų pasirašyti peticijas, siųsti jas Lietuvos valdžiai ir reikalauti, kad būtų sustabdytas šis muziejus.

SENO KARIO GYVENIMO IR KOVŲ ATSIMINIMŲ NUOTRUPOS

PIL. PETRAS GENYS

Nr.7

Tęsinys

Tą naktį į Birkinėtu dvarą atvyko lenkų batalionas ir apsinakvojo dvaro sode. Mat, frontas susiaurėjo ir lenkai užlindo mums už akių. Karininkas Čaplikas, paskubomis apsirėngęs, atėjo į 1-mo pėst. pulko štabą, paskelbė pulkui pavojų. Buvo išaukti batalionų vadai ir artilerijos baterijos vadas Petiulionis. Karin. Čaplikas pranešė, kad mūsų brigados vadas areštuotas ir įsakė man su pirmuoju batalionu pulti Birkinėtus iš vakarų, o karin. Dunduliu su batalionu iš rytų pusės. Karin. Petiulionius pastatė bateriją aukštumoje prie plento ir šaudyti, tiesiai taikant. Pirmąją ugnį atidaryti turėjau aš, o pagal mane — kiti. Jau žygiuodamas, pagalvojau, kad čia labai rimtas dalykas ir gali kilti karas su lenkais. Vieni metu bendromis jėgomis puolam bolševikus, kitu — vėl vieni kitus. Pasiūniau raštininką, kad išgautų iš pulko vado raštišką įsakymą. O karin. Čaplikui priminiau, kad prasidėjus susisaukimui, nuo mūsų pačių ugnies gali žūti karin. Liatukas. Batalionas išsidėstė visai arti dvaro. Iš mūsų pa-

dėties buvo matyti sode į gubas sustatyti lenkų šautuvai, o kareiviai sugulę. Pulti miegančių nesiryžau. Tuo pačiu metu pas lenkus pasiūniau du lenkiški mokinčius kareivius išsiaiškinti. Lenkai pareiškė, kad jie mūsų brigados vado neareštavo. Jis esąs laisvas ir galįs eiti, kur tik nori. Išaušus jie žygiuos pulti Daugpili. Tuo metu gavau pulko vado pranešimą, kad puolimas atšauktas. Prašūsus lenkai išžygiavo Daugpilio link. Jei būtume juos puolę, lenkai būtų apkaltinę mus, kad, jiems besikaunant su bolševikais, puolėme juos iš nugaros.

Apie porą savaičių pabuvę prie Dauguvos, buvome perkelti prie Radviliškio — prieš bermontininkus. Pirmojo pulko 1-mas batalionas vyko traukiniu per Pa-nevėžį, Linkaičius ir Baisogalę. Vykstant per Linkaičius, buvo prisilaikyta didžiausio atsargumo. Sunkieji kulkosvaidžiai išstatyti vagonų duryse ir parengti šaudyti, tarnybos pasirušavusios. Mat, Radviliškį jau buvo bermontininkai. 1-mas batalionas buvo išsistaus užimti barą kairiau Radviliškio: Žvynai, Varnėnai. Dešiniau Radviliškio barą užėmė antras pėst. pulkas. Iš kairės artimesnių kaimynų nebuvo. 1-mas batalionas tame bare išbuvo iki Radviliškio užėmimo, t.y., iki 1919 m. lapkričio 22 dienos. Per tą laikotarpį įvyko keletas susidūrimų su bermontininkais. Kaip visuomet, čia pasižymėjo karin. Petiulionis su 4-ta artilerijos baterija.

Kartą, susitaręs su 2-tros kuopos vadu, sumanė išvartyti bermontininkus iš vieno priešais esančio dvaro,

kuriame stovėjo bermontininkų sunkiųjų kulkosvaidžių kuopa. Pirmasis artilerijos sviedinys padegė dvaro klojimą, kuriame buvo jų vežimai su kulkosvaidžiais. Bermontininkai išlankstė, palikę arklius ir kitą turtą. Kitą kartą bermontininkai mėgino artilerijos pagalba užimti Varnėnų kaimą, bet mūsų artilerijos buvo atžemi. Be to, mūsų patruliai trukdydavo jiems iš Radviliškio vykti į kaimus rekvizuoti maistą. Lapkričio 21 d. antro pėstininkų pulko vienas batalionas puolė Radviliškį, bet buvo atmuštas su nuostoliais. Lapkričio 22 d. buvo įsakytą Radviliškį pulti pirmam pulkui. Pradžioje pulko vadas įsakė pulti 3-čiam batalionui, remiant 4-tai baterijai, bet paaiškėjo, kad smūgis per silpnas — 7 kuopa buvo atmušta, o 8-ta kuopa negalėjo pajudėti. Tada pulko vadas karin. Skorupskas įsakė 2-tro bataliono vadui karin. Sprangaskui su savo batalionu paremti 3-čio bataliono puolimą, 3-čiai kuopai iš žygnasių atkirsti bermontininkų pasitraukimą Šiaulių link.

Bermontininkų svarbiausias pasipriešinimo punktas buvo medinis malūnas (su akmenine apacia), kurio languose buvo išstatyti sunkieji kulkosvaidžiai. Malūnas stovėjo ant supulto kalnelio, kiek toliau nuo miestelių, ir turėjo susisiekti grovių. Mūsų artilerijai kliudžius kelis kartus, bermontininkai iš malūno pasitraukė. 7-toji kuopa užėmė malūną, įsiveržė į priemiestį, bet čia, iššokę vokiečiai su rankiniais ginklais, privertė mūsų skystai išskleistas pajėgas trauktis. Malūną vėl užėmė bermontininkai. Karin. Petiulionis

pradžioje atsisakė pėstininkus remti, nes, jo nuomone, malūną reikėjo išlaikyti, o ne vėl atiduoti bermontininkams. Mūsų kareivius ypač baugino minosvaidžiai, nes bolševikų fronte tokių ginklų nebuvo. Tokiai padėčiai susidarius, karin. Skorupskas pareiškė: „Malūną atsiimsite ir be artilerijos paramos“. Tačiau, puolimą pradėjus, įsijungė ir artilerija, atidarydama ugnį į malūną.

Iš naujo užėmus malūną ir priartėjus prie priekinių namų, pasigirdo sirenos kaukimas. Bermontininkai staiga viską metė, tik su rankiniais ginklais išsiveržė pro duris ir pasitraukė Šiaulių link. Priartėję prie Radviliškio, radome paliktų pabūklų, minosvaidžių, sunkiųjų kulkosvaidžių. Į Radviliškį įžygiavome temstant. Paėmėm apie trisdešimt bermontininkų belaisvių. Naktį gavome pranešimą, kad pagal gen. Nisselio misijos nuosprendį, iki lapkričio 23 dienos turėsime pasitraukti vieną kilometrą atgal, t.y., iki Kartiomas kaimo. Man su 1-mu batalionu buvo pavesta iki to laiko išgabenti visą paimtą karo grobį ir kitą turtą, o jo buvo daug, išblaškyto po įvairius miestelio sandėlius.

Tuojuo buvo išsiųsti raiteliai pas apylinkės kaimų ūkininkus su kvietimu atvykti su vežimais. Suvažiavo keli šimtai vežimų. Viskas buvo kraunama į juos ir vežama į geležinkelio stotį. Tuoju buvo pristatyti du ešalonai — po keliasdešimt vagonų ir platformų, į kuriuos buvo viskas sukrauta.

(Bus daugiau)

SVEIKINAME LAIMĖTOJUS

JAV LB Švietimo taryba šiemet jau vienuoliktą kartą skelbė įvairius konkursus lietuviškų mokyklų moksleiviams: kad būtų tobulinama lietuvių kalba, lavinama vaiko vaizduotė. Piešinių konkursuose, kaip paprastai, dalyvauja daug mokinių, rašinių — mažai.

Piešinių konkursas
pradžios mokykloms

Mokiniai buvo skirstomi į keturias grupes. Pirmą grupę sudarė vaikai darželis ir pirmas skyrius; antrą — antras, trečias ir ketvirtas skyrius; trečią — penktas ir šeštasis skyrius; o ketvirtą — septintasis ir aštuntasis skyrius. Pirmoji grupė iliustravo Justino Marcinkevičiaus eilėraštį „Sapnas“, antroji — pasaką „Laeliai“, trečioji — kūrė viršelius pasakų apie Lietuvos žymesnes vietoves knygoms, o ketvirtoji turėjo sukurti savo pasaką ir ją iliustruoti.

Mokiniai iš dešimt JAV lietuviškų mokyklų reiškė savo mintis įvairia technika: spalvotais pieštukais, kreida, pastelėmis, flomasteriais, akvarelėmis.

Iš šimto keturiasdešimt konkursų dalyvavusiųjų laimėjo 39 mokiniai:

Pirmoji grupė:

pirmą vietą — Vija Lietuvnikaitė, Maironio mokykla, Lemont, IL; Urtė Matikėnaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Andreja Siliūnaitė, Maironio mokykla, Lemont, IL; Kostas Urnezis, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Ugnė Vucianytė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH;

antrą vietą — Laimis Belzinskis, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Rožytė Harris, mokosi namie; Giedrė Kazragytė, Kr. Donelaičio mokykla, Washington, D.C.; Matas Orentas, Čikagos lit. mokykla;

trečią vietą — Alena Kazlauskaitė, Čikagos mokykla; Aleksas Meilus, Maironio mokykla, Lemont, IL; Monika Stanciuskaitė, Maironio mokykla, Lemont, IL;

paminėti — Aleksas Abriani, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Irena Balzekaitė, Maironio mokykla, Lemont, IL; Lina Juozelskytė, Boston, MA; Inga Kazragytė, Kr. Donelaičio mokykla, Washington, DC; Tadas Mikuckis, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA.

Antroji grupė:

pirmą vietą — Aldona Bird, mokosi namie; Nida Vidutytė, Karaliaus Mindaugo mokykla, Baltimore, MD;

antrą — Neris Klimaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Rūta Mockutė, Maironio mokykla, Lemont, IL;

trečią vietą — Liana Bandziulytė, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA; Gintautas Bradūnas, Karaliaus Mindaugo mokykla, Baltimore, MD; Nida Mulokaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA; Ingrida Trimakaitė, Čikagos mokykla;

paminėti — Onytė Harris, mokosi namie; Aurimas Kiseļiovas, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA; Tauras Norvaiša, Boston, MA; Lina Polikaitytė, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA.

Trečioji grupė:

pirmą vietą — Milda Bandzaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH;

antrą vietą — Paulius Trimakas, Čikagos mokykla; trečią vietą — Lina Aukštuolytė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH;

paminėti — Alvydas Civinskas, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH; Linas Vaitkus, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH.

Ketvirtoji grupė:

pirmą vietą — Tomas Miukis, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA, už knygėlę „Jurgio kelionė į Lietuvą“;

antrą vietą — Daina Mattis ir Sigitą Newsom, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA, už knygėlę „Mažoji Ašarėlė“;

trečią vietą — Viktorė Balčaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA, už knygėlę „Musmire“;

paminėti — Danius Anelauskas ir Eriks Duder, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, už knygėlę „Gintarinė piliis“; Kristukas Butkus, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, už knygėlę „Bulvė ir senelė“.

Piešinius premijavimui atrinko Sigitą Balzekienė, Vida Brazaitytė, Rima Polikaitytė ir dr. Romas Povilaitis.

Rašinių konkursai
pradžios mokykloms

Pradžios mokyklų mokiniams skelbti du konkursai — vienas 3-4 skyrių mokiniams, kitas 5-8 skyrių mokiniams.

Konkurse dalyvavo 25 mokiniai iš devynių JAV lietuviškų mokyklų. Viena dalyvė mokosi namie. Laimėtojų buvo vienuolika:

pirmą vietą — Paulius Laukaitis, „Atgimimo“ mokykla, Connecticut, už pasaką „Kaip kiškis vilką įveikė“; Lina Majorovaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, už pasaką „Kaip kiškis drąsulis tapo baliu“;

antrą vietą — Aldona Bird, mokosi namie, už pasaką „Kaip kiškis apgavo vilką“; Rima Giedraitytė, „Žiburio“ mokykla, Detroit, už pasaką „Vilko uodegos bėdos“; Diana Karvelytė, „Žiburio“ mokykla

Vinco Krėvės (Philadelphia, PA) lit. mokyklos septintojo skyriaus mokinės mokyklos renginio programoje. Iš kairės: Laura ir Rima Šestokaitės, Sigitą Salikytė, Rūta Bagdonavičiūtė. Nuotr. P. Vaško

Detroit, už pasaką „Mykolas ir Morkus“; Ingrida Trimakaitė, Čikagos mokykla, už pasaką „Zuikio karas“;

trečią vietą — Gintautas Bradūnas, Karaliaus Mindaugo mokykla, Baltimore, MD, už pasaką „Vilkas ir kiškis“; Gediminas Petraitis, Kr. Donelaičio mokykla, Vašingtone, už pasaką „Ukmergė“; Lina Polikaitytė, Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, už pasaką „Velykų draugai“;

paminėti — Aleksa Miškinytė, „Žiburio“ mokykla, Detroit, MI; Katarina Slavikaitė, Karaliaus Mindaugo mokykla, Baltimore, MD.

Antrajam konkursui 5-8 skyrių mokiniai turėjo parašyti pasaką pirmo ir antro skyrių mokiniams. Pasakos paskirtis — supažindinti jaunesnius mokinius su žymesnėmis (gamtos, istorinės, religinės ar literatūrinės svarbos) vietovėmis Lietuvoje. Mokiniai negalėjo rašyti apie Vilnių, nes yra daug kitų įdomių vietovių.

Šis konkursas buvo skirtas dviem grupėms: 5-6 skyrių mokiniams ir 7-8 skyrių mo-

kiniams. Pirmoje grupėje dalyvavo vienuolika mokinių iš šešių lietuviškų mokyklų. Laimėjo penkios dalyvės:

pirmą vietą — Gaja Stirbytė, Vinco Krėvės mokykla, Philadelphia, PA, už pasaką „Palangos Palanga“;

antrą vietą — Lina Maciūnaitė, Vinco Krėvės mokykla, Philadelphia, PA, už pasaką „Platus Platelis“;

trečią vietą — Aura Neidhardt, Boston, MA mokykla, už pasaką „Kaip pavadino Birutės kalną“;

paminėti — Kristina Quinn, Maironio mokykla, Lemont, IL, už pasaką „Stebuklas Nevežio upėje“;

Paminėta — Vilija Viliamaitė, Vinco Krėvės mokykla, Philadelphia, PA, už pasaką „Puntukas“.

Antroje grupėje dalyvavo aštuoni mokiniai iš keturių lietuviškų mokyklų. Laimėjo keturi:

pirmą vietą — Eglė Petraitytė, Kr. Donelaičio mokykla, Washington, DC, už pasaką „Puntuko akmuo“;

antrą vietą — Vytas Bradūnas, Karaliaus Mindaugo

mokykla, Baltimore, už pasaką „Pas raganėles“;

Agnė Majorovaitė, Šv. Kazimiero mokykla, Cleveland, OH, už pasaką „Legenda apie Neringą“;

trečią vietą — Alina Naujo-kaitytė, Kr. Donelaičio mokykla, Washington, D.C., už pasaką „Varėna“.

Rašinius vertino Renata Butauskienė ir Erika Jurgutienė.

Aukštesniųjų mokyklų
rašinių konkursas

Švietimo taryba aukštesniųjų mokyklų keturių klasių mokiniams paskelbė trijų temų rašinių konkursą. Šiais metais minime dr. Vinco Kudirkos šimto metų mirties metines.

Pirmoji tema skirta šiai su- kakčiai paminėti: „Dr. Vinco Kudirkos svarbus palikimas Lietuvai“. Mokiniai turėjo apibūdinti svarbiausius darbus, atliktus Lietuvai — Lietuvos himnų, „Varpą“ ir t.t. Likusios dvi temos pavadintos „Toks paslaptingas pasaulis“ ir „Kas aš esu“.

Penki mokiniai dalyvavo šiame konkurse. Visi laimėjo:

S K E L B I M A I

Įvairūs

ELEKTROS
[VEDIMAI - PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukst S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Jei jums reikalinga slauga 24 val. parą, rasite tai Apolonijos namuose. Atskiras kambarys, šviežias maistas ir visos kitos reikalingos paslaugos.
Tel. 773-863-8980

Išsinuomosis vieno miegamojo butą.
Tel. 708-636-4040,
kviesti Valdą.

Waitresses wanted. Good pay. Come in & inquire at: India House Restaurant & Banquets, 1521 W. Schaumburg Rd., Schaumburg, IL 60194.
Tel. 847-895-5501.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokštės ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

Išnuomojamas 1 miegamojo gražus butas naujame name. Nuoma \$425 į mėn. įskaitant visus patarnavimus. Teiraukitės pas Zitą 708-594-1184. 983

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir padedame parduoti naudotą auto. Pigiai parduodame išsinuomoti, remontuojame po avarijų; atstatome auto geometriją, užsakome dalis geriausiu kainu, keičiame agregatus.
Skambinkite Rimui tel. 708-381-8386.

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 590-0205
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager 312-308-0307
Fax 773-585-3997

DĖMESIO! Dažau butus, namus greitai ir sąžiningai, pigiai ir kokybiškai. Taip pat atlieku ir kitus namų remonto darbus. Darbas garantuotas. Turiu geras rekomendacijas. Tel. 708-656-6599

Ieškoma moteris (gali būti ir vidutinio amžiaus) apsigyventi pas 92 m. lietuvių moterį ir ją prižiūrėti bei atlikti namų priežiūros darbus. Geras atlyginimas ir patogios gyvenimo sąlygos nedideliam, privatuose name su sodeliu. Čikagos šiauriniame priemiestyje. Prašome skambinti tarp 7 ir 9 v.v. 1-847-272-8521.

Atliekame namų išorės darbus: kalame visų rūšių "sidings", dedame "seamless gutters" ir "soffits". Turime draudimus. Skambinti **Romui: 708-728-0208**

XXI A. DAINŲ
KONKURSAI

Praėjusiais metais buvo paskelbti konkurso „XXI amžiaus chorinė daina“ nuostatai. Konkursas vyko dviem turais, o dainos suskirstytos į dvi kategorijas: A — dainos moksleivių — jaunųjų, jaunių ir jaunimo — chorams (mergačių, berniukų, vaikinių ir mišrių); B — dainos suaugusiųjų chorams (moterų, vyrų ir mišrių). Balandžio 22 d. Vilniaus rotušėje įvyko baigiamasis konkurso turas. Į jį pateko 34 dainos, kurias atliko Nacionalinio radijo ir televizijos vaikų choro antrąją grupę (vadovė Eglė Ganusauskienė), jaunesnioji grupė (vadovė Saulė Kriščiūnaitė) ir vaikų choras (vadovė Regina Maleckaitė). Jaunimo ir suaugusiųjų chorų dainas dainavo berniukų ir jaunųjų choro „Ažuoliukas“ vyrų grupė (vadovas Vytautas Miškinis) ir Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“ (vadovai Sigitas Vaičiūlonis ir Danutė Vaičiūlonienė). Komisijai susumavus rezultatus, paaiškėjo, kad pirmosios vietos paskirtos Rasos Kauneckaitės dainai „Žašinas“ (M. Vainilaičio eilės) ir Leonido Abariaus „Išsilaušiu lazda“ (A. Baltakio eilės). Vaclovo Augustino „Tėvynė mūsų“ (V. Brazūno eilės) ir L. Abariaus „Baltijos bangelės“ (A. Šidlausko eilės) pelnė antrąsias vietas, o Vytauto Miškinio „Bitė“ (J. Degutytes eilės) ir Algimanto Bražinsko daina „Girių dvasia“ (V. Bložės eilės) laimėjo trečiąsias vietas. Visų premijuotų įsigytų kūrinių autoriai suteikia teises konkurso organizatoriaus dainas spausdinti ir platinti chorams.

„Kultūros gyvenimas“
1999, Nr. 14

Mokytojos (iš kairės) Aida Smalinskaitė-Harris ir Dalia Adomaitienė su mokiniais „Saulės“ lit. mokykloje, St. Petersburg Beach, FL. Nuotr. Gražinos Kamantienės

Jaunieji „Spindulio“ tautinių šokių šokėjai prieš pasirodymą Pasaulio lietuvių centre Lemonte gegužės 16 d. Nuotr. Edvardo Sulaičio

VIENĄ ISTORIJS LAPĄ BEVERČIANT

Lietuvos karių šeimų moterų Lietuvos Didžiosios
kunigaikštienės Birutės draugijos atkūrimo
ir veiklos istorija

Draugija buvo atkurta JAV, Čikagoje, 1951 m. spalio 21 d. ir veikė Lietuvoje veikusių draugijos ideologiniu pagrindu, priimančios pakitusio gyvenimo sąlygas ir laiko padiktuosius uždavinius. Pagrindinis draugijos uždavinys buvo burti buvusių Lietuvos karių šeimų moteris ir suvienytomis pastangomis veikti: išlaikyti tautinį savitumą, siekti laisvės Lietuvai. Padėti į nelaimę patekusioms narėms. Moraliai ir materialiai remti kalinamus ir į laukinį Sibirą išvežtus buvusius Lietuvos karius, jų šeimas.

Laikui bėgant, patogumo dėlei ilgas draugijos pavadinimas buvo sutrumpintas, ir draugija pradėjo vadintis Lietuvos Didžiosios kunigaikštienės Birutės draugija.

Draugijos atgaivintojos

LDK Birutės draugijos atgaivintojos pirmininkės yra Sofija Oželienė — pirmininkė, Marija Tumienė — vicepirmininkė (taip pat buvusi paskutinioji draugijos centro valdybos pirmininkė Lietuvoje), Marta Babickienė — sekretorė, Vilhelmina Genienė — izdininkė.

Atkurtas draugijos Čikagos skyrius, vadovaujamas patyrusių visuomenininkių, netrukus pradėjo vystyti pasigėrėtiną veiklą. Buvo įsteigtas Savišalpos fondas. Sibiro tremtinių fondą, į kurį sutelkė kelis tūkstančius dolerių ir netrukus buvusiams Lietuvos kariams, jų šeimoms, vargstantiems Sibire suorganizuavo ir išsiuntė šešiasdešimt aukštos vertės siuntinių. Siuntinius nusiuntė per Šveicarijos Raudonąjį kryžį. Keletą vertingų siuntinių gavo ir Punsko bei Suvalkų trikampio vargstantys lietuviai. Draugija greta šalpos darbo pasigėrėtinai vystė ir kultūrinę veiklą. Rengė koncertus, minėjimus, išvykas, telkė finansus draugijos veiklai vystyti. Propagavo tautinius drabužius, skelbė konkursus, teikė premijas už gražiausius kostiumus. Į atrankos komisiją kvietė etnografus, dailininkus. Tarp moterų ir merginų kilo susidomėjimas taisyklų, puošnių tautinių, etninių drabužių. Tai pastūmėjo privatininkes audėjas laikyti taisyklės — vieną etninį kostiumą audžiant, nejungti kitų raštų. Tautinis taisyklingas drabužis — tai lietuviškos moters tautinis žymuo,

jos pasididžiavimas. Draugija rengė paskaitas, minėjimus. Kasmet surengdavo tradicinį „Velykų stalą“, kuriam maistą paruošdavo pačios draugijos narės, tad šis renginys turėjo didelį pasisekimą.

Čikagos skyriui sėkmingai veiklą vystant, netrukus pradėjo kurtis skyriai kituose, didesniuose lietuvių telkiniuose.

Draugijos skyriai

Draugijos skyrių pirmosios pirmininkės buvo: Clevelando — Veronika Nagevičienė, Los Angeles — Ona Pulkaunienė, Detroito — Veronika Černienė, New Yorko — Liucija Serapinienė.

Skyriams įsisteigus 1956 metais Čikagoje buvo suauktas skyrių narių atstovų suvažiavimas. Suvažiavimas draugijos įstatus, patvirtino, įteisino draugijos sutrumpintą pavadinimą: Lietuvos Didžiosios kunigaikštienės Birutės draugija. Čikagos skyriui suteiktė centrinio, koordinacinio skyriaus teise.

LDK Birutės draugija organizacinę veiklą dažnai derino su vietos LKVS „Ramovė“. Su ramovėnais rengdavo ir rengia Kariuomenės šventę, Tautos šventę, organizuoja išvykas į gamtą. Iškilminguose minėjimuose visada dalyvauja išrikiuoti, uniformuoti vietos šauliai, šaulės. Kasmet su ramovėnais ir šauliais aplankomi Nepriklausomos Lietuvos pre-

Jos atkurė Kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugiją išeivijoje. Iš k.: Vilė Genienė, Sofija Oželienė, Marija Tumienė, Marta Babickienė.

zidentų paminklai Tautų draugystės parke (Indianos valstijoje). Prie paminklų padedamos gelės, pasakomos patriotinės kalbos, sugiedamas Lietuvos himnas. Šitaip nuplėčiamos didmiesčio dulkės — tautiškai atsigalvina.

Draugija įsigijo puošnią vėliavą pagal Lietuvoje turėtą Birutės draugijos vėliavos pavązdį. Vėliavos įsigijimo iniciatorė buvo to meto skyriaus pirmininkė E. Diminskienė. Draugija įsigijo ir LDK Birutės paveikslą, kurį nutapė žymus dailininkas Adomas Varnas. Paveikslas ir vėliava saugomi LKVS „Ramovės“ muziejuje, Jaunimo centre, Čikagoje.

1971 m. LDK Birutės draugija išleido dvidešimtmetio veiklos istoriją. Leidinys yra 111 puslapių apimties, labai kokybiško popieriaus, meniškai apipavidalintas. Leidinio redaktorės — Marta Babickienė ir Zuzana Juškevičienė. Medžiagos telkėjos: Nina Grigaliūnienė ir Vilhelmina Genienė. Keli knygos egzemplioriai išsiųsti JAV Centrinei Vašingtono bibliotekai, Vilniaus M. Mažvydo bibliotekai ir išplatinti narių tarpe. Knygos tiražas — 500 egzempliorių. Birutės palaikė ryšį su ukrainiečių moterų veikėjomis, Čikagoje. Draugija finansiškai parėmė Ukrainiečių politikos žurnalą NBC, leidžiamą Vokietijoje, Miunchene. Šis žurnalas ukrainiečių patriotų redaguojamas skyrė labai daug dėmesio Lietuvai, rašė apie pavergtos tautos vargus ir laisvės viltis. JAV prezidento Nixono dukrai July Nixon-Eisenhower besilankant Lietuvoje tautinių šokių šventėje Čikagoje, Z. Juškevičienė, skyriaus spaudos atstovė, tautinės, politinės reprezentacijos reikalui, jai padovanojo savo puošnius gintarinius karolių. Ji prašė gelbėti Lietuvą, SSRS

armijos okupuotą, jos žmones, kenciančius ir gaivališkai siekiančius laisvės. Čikagos birutietės Čikagos universitetui, kuriame LB pastangomis veikė Lituanistikos katedra, padovanojo penkis toms Lietuvos enciklopedijos.

Draugijos antrasis visuotinis skyrių atstovų suvažiavimas įvyko 1968 m. lapkričio 23-24 d. Čikagoje. Iš atstovų pranešimų paaiškėjo, kad skyriai puikiai veikia, remdami draugijos įstatais ir centrinio skyriaus pavyzdžiu.

Amerikos Lietuvių tarybai rengiant protesto demonstracijas prieš Lietuvos okupantus, birutietės vienos pirmųjų su tautine vėliava rankose žygiavo protesto demonstracijose, reikalavo nepriklausomybės ir laisvės Lietuvai. Nebijoję nei lietaus, nei žiemės pūgos...

Čikagos centrinis skyrius 1997 m. suorganizavo iškilmingą partizanų vado Jono Noreikos-Vėtros, partizaninių karų vedusio Žemaitijoje 1941 metais, minėjimą. Partizanų žygdarbius nušvietė buvęs partizanas Povilas Vaicekuskas, karine tema kalbėjo dimisijos majoras Edmundas Vengianskas — LKVS „Ramovė“ pirmininkas. Pagerbime dalyvavo šaulių ir visuomenės atstovai, jie atidavė pagarbą legendinės drąsos partizanų vadoi, okupanto žiauriai nužudytam.

1996 m. XII skyrius paaugojo 1,000 dol. Partizanų globos reikalui, čekį įteikė Leonui Maskaliūnui, Partizanų globos komiteto pirmininkui.

Malonu pastebėti, kad buvo laikas, kai birutietės ne tik draugijos pasigėrėtiną veiklą vystė, bet kai kurios buvo gariningai stiprios išsijungusios ir į kitas organizacijas, kaip, pvz., veikė Amerikos Lietuvių taryboje, Lietuvių Bendruomenėje, skautų, šaulių gretose. Šiuo-

met draugijos veikla smarkiai lėtėja, o kai kuriuose skyriuose ir visai sulėtėjo, tenka paklusti amžiaus diktatui... Skyriaus narės dažniausiai susitinka prie vaišių stalo, kur atšventia gimtadienius, aptaria kultūrinio, politinio gyvenimo eigą Lietuvoje, pasidžiaugia Lietuvos demokratėjimu, bet ir labai apgailestauja dėl tautos dvasinio nuosmukio. Su gilia meile širdyje tiesia pagalbos ranką, aukoja bedaliams vaikams Lietuvoje. Panašiai veikia ir kiti draugijos skyriai. Los Angeles skyrius narių amžiumi lyg ir jauniausias, tad ir jo veikla dar gana stipri, skyriui pirmininkauja Alfonsa Paziurienė, New Yorko skyriui — Malvina Klivickienė.

LDK Birutės draugija savo finansinę auką ir veiklos dokumentiniu aprašymu yra pakviesta prisidėti prie leidiamo albumo: „Lietuvos kariuomenė: 1918-1998 m.“ Albumą leidžia Lietuvos kariuomenės žurnalas „Kardas“ redakcinis komitetas. Kvietimas maloniai priimtas — rašoma veiklos istorija ir telkiami finansai leidiniui paremti.

Draugijos aukos

Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklui statyti Čikagoje — birutietės paaugojo 1,000 dol., Lietuvių fondui — 1,000 dol. Sergantiems lietuvių kariams Vokietijoje — 1,770 dol. Siuntiniai į Sibirą kainavo — 3,800 dol., siuntiniai Punsko lietuviams — 500 dol. Lituanistinėms mokykloms paaugta — 695 dol. „Kario“ žurnalui paremti — 985 dol. Partizanų globos komitetui — 1,000 dol. Draugija rėmė, aukėjo jaunimo, skautų veiklą, finansiškai rėmė didžiulius kultūrinius renginius: Lietuvių tautinių šokių šventę, Dainų šventę, Lietuvių operos pastaty-

DRAUGAS, 1999 m. gegužės 26 d., trečiadienis

5

Vienų iškilmių metu prie Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo Jaunimo centro sodelyje, Čikagoje. Iš kairės: Svajonė Kerelytė, dr. Renata Varkaijytė ir Zuzana Juškevičienė.

mus ir kitus kultūrinius renginius. Per 49 veiklos metus draugija paaugojo apie 40,000 dol. Nelengva buvo šią sumą uždirbti. Birutietės rengė ne tik kultūrinius renginius, minėjimus, bet ir specialiai skirtus finansams telkti renginius, išvykas į gamtą, laimės šulinius ir t.t. Pačios rūpindavosi maistu, jį gamino ir vaišino svečius. Ši darbą birutietės dažnai dirbo po sunkių darbo valandų... Tai liudija birutietėjų didelį idealizmą ir jautrią širdį artimo nelaimei. Tebūnie tai pavyzdys jaunajai kartai, kaip reikia aukotis ir aukoti, kad tauta gyventų.

LDK Birutės draugijos Čikagos centriniam skyriui nuo draugijos įsteigimo, 1951 metų, pirmininkavo: Sofija Oželienė (1951-1958 m.), Marija Tumienė (1958-1960 m.), Gražina Musteikienė (1960-1962 m.), Liucija Stasiūnienė (1962-1968 m.), Marta Babickienė (1968-1976 m.), Elzė Diminskienė (1976-1982 m.), Kazimiera Leonaitienė (1982-1986 m.), Elena Legeckienė (1986-1992 m.). Zuzana Juškevičienė pirmininkės pareigas eina nuo 1992 metų. Valdymo sudarė: Marija Ališauskienė — vicepirm., Juzė Ivašauskienė — izdininkė, Gražina Musteikienė — valdybos narė.

Aišku, kad čia išvardintos skyriaus pirmininkės vienos pačios nebūtų pakėlusios tokios didelės organizacinės veiklos naštos, visos dirbo kaip bitelės. Per ilgus veiklos metus daugiausia pasidarbavo: Marija Ališauskienė, Leonkadija Dainauskienė, Vilhelmina Genienė, Juzė Ivašauskienė, Vanda Kulikauskienė, Irena Kulikauskaitė, Jolanda Kerelienė, Aleksandra Likanderienė, Janina Skamienė.

Na, ir tegyvuoją tarp mūsų tautinis idealizmas, ryžtas — mūsų nedidelės tautos egzistencijos laidas!

Zuzana Juškevičienė

* Daugiau kaip pusę milijono litų numato paskirti Didžiosios Britanijos gamtos apsaugos fondas Kauno gyvūnų globos namų statybai. Kaip teigia Lietuvoje viešintis D. Britanijos gamtos apsaugos fondo direktorius John Rueins, nors Lietuvoje visuomenė neabejinga gyvūnams, tačiau jų apsauga ir globa kol kas dar apsiriboja tik gražiomis kalbomis. Todėl anglai nusprendė pastatyti jiems naują prieglaudą, kurios gyventojus prižiūrėtų veterinarai. Juos, nebijodami užsikrėsti pavojingomis ligomis, galetų įsigyti kiekvienas, norintis turėti šuniuką ar kačiuką. (Ela)

LDK Birutės draugijos pirmininkė Zuzana Juškevičienė veda programą, skirtą kap. J. Noreikai paminėti. Nuotr. Zigmo Degučio

Z. Juškevičienė, Birutės draugijos spaudos atstovė, gintaro vėrinėlį dovanoja July Nixon-Eisenhauer, JAV prezidento dukrai, ir prašo jos atsiminti gintarinį Baltijos kraštą ir jos pavergtus žmones... Iš kairės: D. Eisenhauer, J. Nixon-Eisenhauer, dr. L. Kriaučiūnas, III Tautinių šokių šventės komiteto pirmininkas, M. Rudienė, Tautinių šokių šventės komiteto vicepirmininkė.

LDK Birutės draugijos atstovės: Zuzana Juškevičienė — pirmininkė ir J. Ivašauskienė — izdininkė.

A. † A. IEVAI PAŠKEVIČIENEI

tyliai, amžinai užmigęs, mūsų gili užuojauta dukteriai REGINAI ir jos vyriui STASIUI PATLABAMS ir jų šeimai, sūnui JUOZUI PAŠKUI ir jo šeimai, dukteriai ALDONAI STASIŪLENEI ir jos šeimai, Rūpestingajai GENUTEI ir visiems giminaiciams.

Danguolė ir Petras Griganavičiai
Katarina Pečkaitienė
Leokadija ir Juozas Žvymiai

A. † A. VALENTINAI GERULAITYTEI MAŽEIKIENEI

mirus, vyrą PRANA, dukterį IRENĄ, sūnų ANDRIŲ ir jų šeimas labai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Dalia ir Algis Augūnai
Liucija ir Valteris Beržinskai
Birutė, Antanas ir Alida, Antanas Čiuriai
Iza ir Pranas Jurai
Genovaitė ir Algis Maciūnai
Vanda ir Vytautas Majauskai
Roma ir Jonas Mildažiai
Alicija ir Henrikas Soliai
Ona ir Vladas Vaitkai

Illinois Institute of Technology pusryčiuose š.m. gegužės 15 d., prieš prezidentui Valdui Adamkui garbes doktorato įteikimą (iš kairės) — dr. Antanas Razma, prez. Adamkus, Ale Razmienė.

Antanas Lukša ir Vytautas Balsys atvyksta iš Lietuvos į paminklo, kuris skirtas Lietuvos partizanų ir Sibiro tremtinių prisiminimui, atidengimo — pašventinimo iškilmes birželio 13 d. Šventės prasidės vėliavų pakelimu centro sodyboje, tuomet bus vainiko padėjimas, atidaro mas žodis, giesmė „Už tuos, kurie jau baigė žemės kelią“, šv. Mišios bažnyčioje, minėjimas centro disidžioje salėje. Po minėjimo bendri pietūs. Reikia būtinai užsakyti stalus ar vietas. Rezervacijos priima Aldona Palekienė tel. 708-448-7436.

Gegužės 27 d. Pasaulio lietuvių centro kiemelyje Lemonte bus Meno mokyklės dailės skyriaus šių mokslo metų paskutinės pamokėlės. „Piešinių konkursas ant asfalto“. Visi vaikai kviečiami šiame konkurse žaizdime dalyvauti. Vaikai renkasi lauke (jeigu nelis), ties pagrindiniu įėjimu į PLC. Galite atsinešti spalvotų kreidelių, idomiais, spalvingiausiu piešiniais bus premijuojami. Konkurso žaidimo pradžia 6 val. p.p.

Čikagos ir apylinkių ateitininkų Šeimos šventė ir Ateitininkų namų gegužinė vyks sekmadienį, birželio 6 d. Šventės prasidės 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaičio mišioje, Lemonte. Po Mišių bus trumpa akademinė programa PLC didžiojoje salėje. Paskui visi kviečiami į Ateitininkų namų pietums ir pabendravimui pavasario pabaigoje Ateitininkų namų aplinkoje. Laukiami visi ateitininkai, jų bičiuliai ir visuomenė.

Cicero apylinkės LB valdyba ir ALT Cicero skyriaus valdyba praneša, kad Lietuvos Tragiškųjų birželio įvykių minėjimas ruošiamas birželio 6 d., sekmadienį 11 val. šv. Mišios šv. Antano parapijos bažnyčioje, po Mišių parapijos salėje akademinė ir meninė programa.

Pasaulio lietuvių centro išleistas lipinukas, kurį suprojektavo menininkas Petras Aleksa, o pagaminio Petro ir Virginijos Jokubauskų „Sign-a-Rama“ firma. Lipinuką galima įsigyti PLC krautuvelyje „Dovana“ arba centro raštineje. Jis skirtas ir bus įteiktas visiems centro nariams bei rėmėjams, kaip padėka už jų dosnumą.

Dešimt kanklininkų „Ulos“ ansamblyje atliks dailę programos koncertuose Pasaulio lietuvių centre, gegužės 29 d., 7 v.v., ir Jaunimo centre, gegužės 30 d., 3 val. p.p. Programoje dalyvaus ir kanklinių solistė, ansamblio kanklininkų vadovė Kristina Kuprytė. Koncerto bilietai gaunami „Seklyčioje“ ir prie įėjimų vieną valandą prieš koncertus. Vietos koncertų salėje nenumuotos.

Čiurlionio galerijos kolekcijos antroji paroda — „Žengiant į 2000“ šiuo metu vyksta Jaunimo centre. Parodos komitetas praneša, kad dėl susidariusių aplinkybių kolekcijos darbai bus perkelti kitur anksčiau, negu buvo numatyta. Paroda Čiurlionio galerijoje galima pamatyti iki gegužės 27 d., ketvirtadienio.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Gegužės mėn. „Trimito“ žurnale — pokalbiai su Šaulių sąjungos karininkais, puskarininkų mokyklės dėsytoriais ir karinių uniformų kūrėjais. Norėdami skaityti „Trimitą“, rašykite: Laisvės al. 34, 3000 Kaunas, Lietuva.

Naujausias „Skautų aidas“ rašo apie Dievo ir skautų santyki, skautiškas pareigas, skautiškus renginius įvairiose pasaulio šalyse. „Skautų aidas“ administratorė — v.s. A. Ramanauskienė, jos adresas: 4613 W. 106 Place, Oak Lawn, IL 60453.

IŠ ARTI IR TOLI

V. IR J. ŽYGŲ PALAIKAI KAUNO PETRAŠIŪNŲ KAPINĖSE

I gimtąją žemę amžinajam poilsui sugrįžo JAV išeivijos lietuvių Vytauto Žygo (1923-

1993 m.) ir Janinos Jarošūnaitės-Zygienės (1925-1998) palaikai. Palaikai sugrįžo vėlionio sūnaus, Kauno kunigų seminarijos bei Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojo Arvydo Žygo iniciatyva.

V. ir J. Žygai atsidūrė JAV 1950 metais, traukdamiesi nuo sovietinio teroro. Amerikoje jie priklausė šv. Antano lietuviškai parapijai ir Lietuvių Bendruomenei. Jie taip pat aktyviai dalyvavo įvairiose organizacijose, kurios rūpinosi lietuvių išsaugojimu okupuotoje žemėje bei Lietuvos nepriklausomybės kūriniu.

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo metais V. ir J. Žygai rėmė įvairias institucijas, kurios prisidėjo prie Lietuvos vaikų globos — Lietuvos našlaičių komitetą, „Caritas“, Ateitininkų federaciją bei kitas. Jų nuolatine parama buvo skiriama sūnaus daktaro A. Žygo Lietuvoje steigiamoms jaunimo stovykloms, našlaičiams vaikams, kitai humanitarinei veiklai.

Atsiveikininimas su V. ir J. Žygu palaikais buvo gegužės 14 dieną Priskelimo bažnyčioje, Kaune. Šv. Mišios už juos buvo aukojamos gegužės 15 dieną; po Mišių palaikai buvo perlaidojami Petrašiūnų kapinėse. (Elta)

MIRTIES METINĖS

Jau praėjo treji metai, kai „Lietuvių enciklopedijos“ ir kitų vertingų knygų leidėjas, vyresnysis, senelis, prosenelis — a.a. Juozas Kapočius užbaigė žemiškąją kelią (1996 m. gegužės 22 d.). Jis visą savo darbą ir jėgas skyrė Lietuvai, skleidėdamas jos kultūrą per „Lietuvių enciklopediją“ ir kitais būdais. Jo atminimas liks amžinai gyvas ne tik artimųjų širdyse, bet ir lietuvių tautoje. Mišios už a.a. Juozo Kapočiaus sielą buvo aukojamos Cape Cod, MA š.m. gegužės 23 d.

Juozas Kapočius.

SKELBIMAI

• A.a. krikšto tėvo dr. Donato Krivicko atminimą pagerbiant dr. Donatas Tjūnėlis atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui \$100 auką. „Saulutei“ dėkoja ir reiškia nuoširdžią užuojautą dukroms Irenai ir Rūtai bei kitiems artimiesiems. „Saulutei“ (Sunlight Orphan Aid for Lithuania) 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, Tax ID # 36-3003339.

• Eglė Brėdikis atidaro savo meno kūrinių parodą ši penktadienį, gegužės 28 dieną, 6:30 iki 9:00 v.v., Čiurlionio galerijoje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL. Paroda vyks iki birželio 10 dienos.

• Legaliai dar galima išrašyti „Social security“. E. Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
636 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valdomas pagal sutartimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6347 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-6700
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60639
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“) Tel. 773-364-0100
Tel. 630-367-0300, Lemont, IL

• Legaliai dar galima išrašyti „Social security“. E. Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Pagalba seneliui
Piešė dail. J. Paukštienė

GEGUŽĖS MĖNUO

Gegužės mėnuo turtingas prisiminimais įvykiais. Katalikų Bažnyčia ši mėnesį yra paskyrusi Marijos garbei. Buvo pagerbto ir žemiškosios motinos. Neseniai šventėme bažnytinę šventę — Šeštinę (Kristaus Dangunų įžengimas). Šio mėnesio 13 dieną buvo minimas Kalantos susidėginimas. Šis įvykis priartinio Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Šio mėnesio pabaigoje švėsimės Amerikos šventę — Mirusių karių prisiminimą. Jų tarpe yra nemažai žuvusių ir lietuvių įvairiose karuose. Ankstyvesniais nepriklausomybės metais gegužės mėnesio pradžioje sodindavo medelius, dažniausiai mokyklų mokiniai. Dar ši mėnesį prisiminame ir knygnešius. Tokių reikia ir dabartiniais laikais, nes televizija nustelbė spaūdą, o ją būtina reikia atgaivinti, ypač knygų skaitymą. Dar dvi žymios bažnytinės šventės — Sekminės ir Šv. Trejybės šventė. Retai kuris mėnuo taip gausus šventėmis ir prisiminimais.

Redaktorius

MINTYS PAGALVOJIMUI

Mūsų tautiškumas turi eiti pilnutinio žmoniškumo keliu, darydamas tokiu būdu lietuvių ne tokiu žmogumi, kurio reikia vengti, bet tokiu, kuris yra visur pageidaujamas ir reikalingas. Šis kelias veda mūsų tautą iš nedidelės tautelės nusiteikimo į didelės tautos galvoseną. Jis yra gera priemonė nugalėti ir individualiam tautėjimui, nes sudaro apie save visus patraukiančią atmosferą.

Šitaip supratus tautos uždavinį, darosi aiškus ir jos kultūriniai bei doriniai uždaviniai.

Kun. dr. V. J. Bagdanavičius

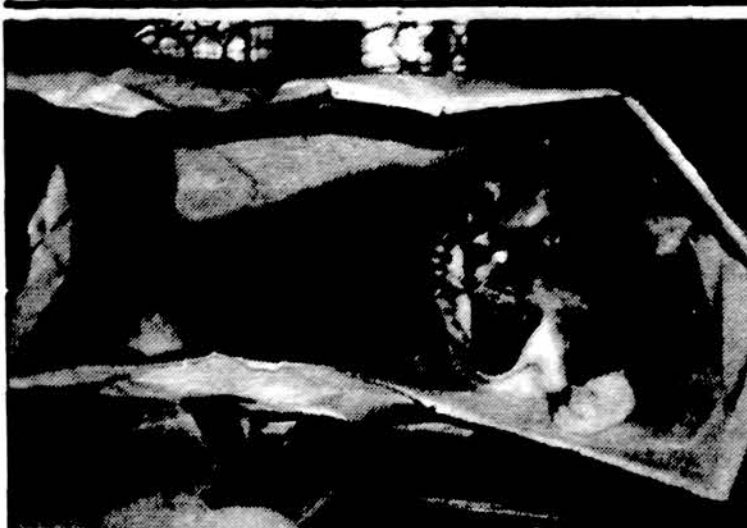
Atsimenu, nesykį man sakė mamaitė,
Čia ne mūsų žemė,
Bet aš lietuvaite!
O tėvelis sakė: „Mylėk tą kraštą, gerk jo vėliavą, jo kalbą, jo papročius, kur mums lemta apsigyventi!“
Justina Pronckutė Skališienė

ATIDUOK MAN DEŠIMT RUBLIJŲ

(Mirusiųjų prisiminimo dienos proga)
(Lietuvių tautosaka)

Seniau Durpiuose (Kupiškio v.) buvo toks Clivinskas ir gyveno vienas ant kampo pas tokį Alekną. Apsirgo, pasišaukė kunigą ir paskiau prieš mirtį padavė Aleknai 10 rublių (rusų pinigų), kad jam numirus duotų pinigų pavzvanams (kad paskambintų bažnyčios varpais). Alekna buvo mėgejas išgerti ir tuos pinigus tam pasinaudojo. Kai Clivinskas numirė, ji palaidojo kapinėse be varpų skambinimo. Jis sau galvojo: „Dar čia duok pavzvanus, o pinigų nėra, niekas nežinos, ar paliko pinigų, ar ne“. Taip ir praėjo. Niekas nieko, visur tylu, nei lapė nejojo. Gal už kokio mėnesio, grįžtys naktimis pradėjo vaikščioti ir dūsauti. Kai tik visi suguls, žiburį užpūs, taip ir vaikščioja. Pradėjo ieškoti, kur Alekna guli. Prieina prie lovos, trūk — ar kaldrą (antklodę), ar kailinius nutrauks. Apsikloja, ir vėl nutraukia. Pradžioje galvojo, kad kokie išdykėliai pasislėpė. — „Nedūkute, ko išdykaujate, eikite gulti!“ — pasibara Alekna ir vėl guli. Tik sumerks blakstienas, pradės snauti ir vėl antklodę žemėn. Ir taip kas nakt, neleidžia miegoti. Ir su žiburiu ieškojo, ir patamsyje tykojo, bet nieko nerado. Kupiškėje buvo toks kanaanininkas, tai jis ir papasakojo jam tą įvykį. Kanaanininkas nuėjo į bažnyčią, paėmė žvakę nuo altoriaus ir padavė Aleknai: „Te, vakare guldamas pasistatyk gale kojų, uždek ir uždenk puodą, o kai tik nutrauks antklodę, tuoj atidaryk puodą ir klausk: „Kas tu esi ir ko nori?“ Taip jis ir padarė. Kai nutraukė antklodę, jis atidengė puodą. Žiūri — sėdi prie lovos kojos juodas katinas: „Ei, kas tu toks esi ir ko iš manęs nori?“ — „Aš esu Civilinskas. Atiduok man 10 rublių. Tol tavęs nepaleisiu, kol nesugrąžinsi 10 rublių“. Taip pasakęs išnyko. Jis vėl nuėjo pas kanaanininką. Papasakojo įvykį ir prisipažino, kad pavzvanų pinigų pasiliko sau. Kanaanininkas patarė pinigų atiduoti varpininkams, kad paskambintų už jo vėlę. Alekna taip ir padarė. Po varpų skambinimo, niekas kambaryje nebevaikščiojo ir galėjo ramiai miegoti. Šį įvykį pasakodavęs pats Alekna ir tyrinties tikrai taip buvus. Pasakojo Morta Maideikienė, 70 m. amžiaus iš Karklynės k., Kupiškio valsč. Užrašė Albinas Kriauza, 1938 m.)

Iš Dr. J. Balio archyvo

Trukdantiems jo poilsį Tigras parodo savo smailius dantukus.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

MANO ŠUNELIUKAS

Saulės gatvėje mes gyvename keturiose: aš, mama, tėtė ir mūsų šuo Tanga. Tanga yra laika. Laikų būna įvairių: suomių, karelių, švedų, norvegų, rusų, Vakarų Sibiro, Rytų Sibiro. Mano Tanga yra Vakarų Sibiro laika. Šių šunų labai sena kilmė. Jų tėvynė — Šiaurės Uralas ir Vakarų Sibiras. Jų protėviai — vilkai. Šie šunys puikūs medžiokliai. Jie medžioja šernus, briedžius, sabalus, barsukus, lūšius, ondatrias, bebrus, voveres, meškas. Pakencia didžiulį šaltį ir badą, po kurio sugeba greitai atstatyti prarastas jėgas. Lai kos labai vikrios, išvermingos, savarankiškos. Jos žiaurios, tuo pačiu ir kilnios. Jos labai myli laisvę, todėl jų negalima laikyti prištūtų prie būdos, kaip kitų šunų.

Nereikia galvoti, kad Tanga moteriškos giminės, jis patinas. Indėnų genties kiojų vado vardas buvo Tanga, o kadangi man patinka indėnai, aš praminiau savo šunį Tanga.

Tanga reto gražumo šuo. (Net daugelis žmonių yra jį pagyrę „koks gražus šunelis“). Jo ūgis maždaug 54 centimetrai. Ausys patemptos, trikampio formos. Akys — tamsiai rudos, įkypos. Nosies galiukas juodas. Uodega susukta į žiedą ir priglausta prie šono. Žiemą Tanga užsiaugina didžiulę baltą apykaklę, o pavasarį pradeda labai šertis, todėl aš ir tėvai vaikščiojame aplipę šunies plaukais. Tangos kailis įvairiaspalvis: juodas, baltas, rudas, pilkas.

Milda Arčikauskaitė,
Vilnius
(Bus daugiau)

KIŠKELIAI IR VELYKĖ (Velykų pasaka) (Pabaiga)

Ypač buvo susirūpinęs Jonelis, kuris gebėdavo tėvams paprieštarauti ir atvejais šiaip jau paįsdykauti.

Elzytė nemėgo mokyti ir apskritai nemėgo bet kokio darbo, ji taip ir žiūrėdavo, kad tik kas kitas ją visur paslaugytų. Tad, nuo Verbų sekmadienio užgėlė jos mažą širdelę katinas koks gailus sunkumas.

O nenuorama Petrelis apsisukdamas pešėsi ir kovėsi su savo bendraamžiais, lyg koks gaidys. Šitam priekabininkui jau kuris laikas sązinė skaudiai priekaištavo.

Nagi Vincukas, tas melagėlis — ką jisai galvojo? Nors saktyti, jis niekam nesisakė, bet kiekvienas akylas tuojau pastebėjo, koks didis nykumas įsigalėjo dabar jojo krūtinėje.

Visi jie — tie negerieji vaikai, praleidę grauzatyje vieną naktelę — lyg susitarę

patys sau padarė kietiausią įžadą: jei tik kiškėliai su savo margučiais šiais metais jų neaplenks — kad ir katinas bebūtų, jie tapsią visai padorus ir geri.

Saulėtas, gražus ir šiltas išaušo Velykų rytas. Visų šventovių varpai visomis pusėmis buvo užgaudę, garsindami Išganytojo prisikėlimą, kai miestų, kaimų ir laukų takais pasileido kiškiai, savo pintinėmis nešini. Iš viso ko buvo matyti, jog yra nusprendę nepalikti neaplenktytų nei vieno namų ir nė vienos lūšnelės, kur tik bent vienas vaikutis gyvena.

„Linksmų Velykų!“ — aukso dažais jie užrašinėjo prie kiekvienų durų, padėdami čia pat ir po pintinėse su gražiaisiais margučiais.

Kas begalėtų apsaityti vaikų džiaugsmą! Jie ritynėje gautuosius velykaičius; dar kartą savo širdelėse persvarstė visus buvusiuosius savo pasiėgimus ir tvirtai apsisprendė į senąsias klaidas daugiau nebeatkristi.

Nė vieno iš žmonių nepasitebėta, pro debesėlių tarpus, iš aukštojo savo dvaro žvelgė į vaikus geroji Velykė ir su jautria meile visiems jiems linkėjo:

— Linksmų Velykų, vaikuciai! Laisvės ir laimės jūsų namams ir jūsų Tėvynėi!..
Vanda Frankienė

GALVOSŪKIO NR. 141 ATSAKYMAS

Galvosūkyje aprašyti įvykiai buvo 1941 metais.

GALVOSŪKIO NR. 143 ATSAKYMAS

Šį uždavinį galima išspręsti dviem būdais: I 236+236=472; II 286+286=572.

GALVOSŪKIO NR. 144 ATSAKYMAI

1. Kurmis, 2. jautis, 3. kiškis, 4. vilkas, 5. asilas, 6. sraigė, 7. gyvatė, 8. katė, 9. silkė, 10. žuvis, 11. avis, 12. šuo.

GALVOSŪKIO NR. 145 ATSAKYMAI

1. Žemaitijos didžiausias ir giliausias ežeras yra Plateliai. Jo ilgis 7 km, plotis 3 km, plotas 1205 ha. Vidutinis jo gylis 10,44 m, bet giliausia vieta 46 ar 48 metrai. (L.E. 15-36 ir 23-97; B. Kviklio „Mūsų Lietuva“, 4:310, Boston, 1968.) 2. Sovietų teigimu, Lietuvos giliausias ežeras esąs Tauragnis. Jo giliausia vieta 60,5 m, o vidurkis 18,7 m. Šis ežeras yra nuo Utenos į pietryčius už 15 km. O Lazdynų apskr. ežeras Ančia giliausioje vietoje turis 26 m, o vidurkis 9 m (M.L.T.E., 3-504 ir 1-56, Vilnius, 1971). Išeivijos teigimu, Lietuvos giliausias ežeras yra Ančia. Jo gylis 108 m, o Tauragno gylis 60 m (L.E. 15-37, Boston, 1968). 3. Miss Pasaulio gražuolės yra renkamos nuo 1957 metų. („Darbininkas“ Nr. 36, 5 psl., Brooklyn, 1996). 4. Vieno šimto metų slinktyje žemės šerdis pralenkė Žemės sukimosi vienu ketvirtadaliu Žemės perimetro (U.S. News Report, 9 psl., 1996.VII.29; E. Brit. 7-848, Chicago, 1968). 5. Minoro skambesys pasižymi liudna, melancholiška nuotaka, pvz. akordas „la-do-mi“. Mažoro skambesys pasižymi džiugia, žvalia nuotaka, pvz. akordas „do-mi-sol“.